

ת"פ 34684/07/13 - רשות המיסים ירושלים-מחלקה פלילית נגד ר.א.מ. מעוף נהול פרויקטים ותשתיות בע"מ חברות, אבנר אלוק

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 34684-07-13 רשות המיסים ירושלים-מחלקה פלילית נ' ר.א.מ. מעוף נהול פרויקטים ותשתיות בע"מ ואח'

09 פברואר 2017

פ"א מהסבה 4182/11

לפני כבוד השופטת אפרת פינק
המאשימה רשות המיסים ירושלים-מחלקה פלילית

נגד
הנאשמים
1. ר.א.מ. מעוף נהול פרויקטים ותשתיות בע"מ חברות
2. אבנר אלוק

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד עורווה חוסיין

הנאשם 2 וב"כ עו"ד אלברט הראל

הכרעת דין

עמוד 1

פתח דברים

1. אומר כבר בפתח הדברים, כי החלטתי לזכות את הנאשמים מהעבירות שיוחסו להם בכתב האישום.

מבוא

2. נאשמת 1, ר.א.מ מעוף ניהול פרויקטים בע"מ, היא חברה שעסקה בעבודות בידוד והרכבת גגות בתקופה הרלוונטית לכתב האישום (להלן - "ר.א.מ").
3. לפי המיוחס בכתב האישום, נאשם 2, אבנר אלוק, שימש כמנהל פעיל בר.א.מ בכל התקופה הרלוונטית (להלן - "הנאשם").
4. נגד הנאשם ור.א.מ הוגש כתב אישום הכולל בארבעה אישומים עבירות של אי הגשת דו"חות, לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961, כדלקמן:
- באישום הראשון - מיוחסת לנאשם ולר.א.מ עבירה של אי הגשה במועד של דו"ח שומה על הכנסותיה של ר.א.מ בשנת 2005, לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה וביחס לנאשם גם לפי סעיף 224א לפקודת מס הכנסה;
- באישום השני - מיוחסת לנאשם ולר.א.מ עבירה של אי הגשה במועד של דו"ח שומה על הכנסותיה של ר.א.מ בשנת 2006, לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה וביחס לנאשם גם לפי סעיף 224א לפקודת מס הכנסה;
- באישום השלישי - מיוחסת לנאשם עבירה של אי הגשת דו"ח שומה על הכנסותיו לשנת המס 2008, לפי סעיף 216(4) יחד עם סעיף 222(א) לפקודת מס הכנסה;
- באישום הרביעי - מיוחסת לנאשם עבירה של אי הגשת דו"ח שומה על הכנסותיו לשנת המס 2009, לפי סעיף 216(4) יחד עם סעיף 222(א) לפקודת מס הכנסה.
5. במענה לכתב האישום מסר בא כוח הנאשם, כי המניות של ר.א.מ הועברו ביום 18.1.14 לידי בצלאל אייל והנאשם אינו רשום כבעל מניות או כמנהל, וגם לא שימש כמנהל פעיל בחברה. מכאן, כי החובה על הגשת דו"חות מס הכנסה אינה חלה עליו אלא על בצלאל. עוד טען כי הגיש את דו"חות מס ההכנסה האישיים שלו באיחור, אולם קודם להגשת כתב האישום.
6. לא הוגש מענה מטעם ר.א.מ, ובא כוח הנאשם הדגיש כי אינו מייצגה.
7. ביום 26.5.16 קבעתי כי לא ניתן לשמוע הליך פלילי נגד ר.א.מ ללא נוכחות נציג מוסמך מטעמה, וביקשתי הבהרות לעניין זה. בהמשך לכך, הוגשה הודעה מטעם התביעה, שלפיה ר.א.מ אינה פעילה משנת 2007 ולטענת התביעה, הנאשם הוא הבעלים האמיתי של ר.א.מ. בהחלטתי מיום 29.5.16 קבעתי, כי אם תידחה טענת התביעה בדבר אחריותו של הנאשם לענייניה של ר.א.מ, יהיו משמעויות לאי זימונה לדיונים בבית המשפט.

דין

מתווה הדין והערות פתיחה

8. הדיון יפתח בטענת ההתיישנות, שהרי אם אקבע כי עבירה מסוימת התיישנה, לא יהיה עוד טעם לדון בסוגיות הנוספות הקשורות לאותה עבירה. טענת ההתיישנות התמקדה באישום הראשון בלבד, משמע אי הגשת דו"חות מס הכנסה לשנת 2005.

9. בשלב השני, אדון באישומים הראשון והשני בכתב האישום - אישומים אלו מייחסים לנאשמים אי הגשת דו"חות מס הכנסה לשנים 2005 - 2006. האישומים מייחסים לנאשם אחריות מנהלים לפי סעיף 224 לפקודת מס הכנסה. הדיון יערך בשני חלקים - תחילה, אדון בשאלה אם אמנם חייב היה הנאשם בהגשת דו"חות מס הכנסה מכוח אחריות מנהלים, ובהמשך, בשאלה אם הוכח כי הנאשמים לא הגישו דו"חות מס הכנסה לשנים 2005 - 2006.

10. בשלב השלישי, אדון באישומים השלישי והרביעי בכתב האישום - אישומים אלו מייחסים לנאשם בלבד אי הגשת דו"חות מס הכנסה לשנים 2008 - 2009.

11. אומר כבר בפתח הדברים, כי בא כוח הנאשם העלה בסיכומיו שלוש טענות, שלא נטענו בשלב קודם של ההליך: האחת, טענת ההתיישנות בעבירה מושא האישום הראשון; השנייה, כי התביעה לא הוכיחה שהנאשמים לא הגישו דו"חות מס הכנסה של ר.א.מ; השלישית, כי התביעה לא הוכיחה שהנאשם לא הגיש דו"חות מס הכנסה אישיים.

12. בא כוח התביעה נתן מענה לטענת ההתיישנות, אולם לא נתן מענה של ממש לטענות הנוספות. גם התברר, כי התביעה אמנם לא הגישה מסמכי בסיס בתיק שיש בהם כדי להוכיח את אי הגשת דו"חות מס הכנסה. המדובר בתקלה חמורה ביותר, שעל משמעויותיה אעמוד בהמשך.

האם התיישנה העבירה מושא האישום הראשון?

13. בסיכומיו טען בא כוח הנאשם לראשונה, כי לאור סעיף 225 לפקודת מס הכנסה, חלה התיישנות לגבי העבירה מושא האישום הראשון שעניינה אי הגשת דו"ח מס הכנסה של ר.א.מ. לשנת 2005. לטענתו, סעיף 225 הנזכר, קובע התיישנות של שש שנים בעבירות מס ההכנסה הרלוונטיות לכתב האישום ומדובר בהוראת חוק ספציפית הגוברת על חוק סדר הדין הפלילי, ויש להעדיפה. מכאן טען, כי החקירה לא עוצרת את מרוץ ההתיישנות. לעניין זה הדגיש, כי הואיל והתביעה לא הגישה כלל מסמכים לעניין המועד שבו חלה החובה להגיש את דו"ח מס ההכנסה, ולא ניתן היה לדעת אם ניתנה ארכה, היה עליו להמתין עד לתום ההליך לשם העלאת טענת ההתיישנות. מכל מקום טען, כי ניתן להעלות טענת התיישנות בכל שלב של ההליך, וגם בסיכומים.

14. בא כוח התביעה השיב, כי אין התיישנות על העבירות המיוחסות לנאשם. העבירה הראשונה אמנם התבצעה ביום 30.5.06, אולם החקירה הראשונה בתיק התנהלה בשנת 2009 וחקירת הנאשם האחרונה התנהלה בחודש מאי 2011. מכאן, שהחקירה הראשונה עצרה את מרוץ ההתיישנות ובטרם נחקר הנאשם, לא עברה תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק.

15. ההוראות הכלליות לעניין התיישנות עבירות קבועות בסעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי, שזה לשונו:

"(א) באין הוראה אחרת לענין זה בחוק אחר, אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה אם עברו מיום ביצועה -

(1) בפשע שדינו מיתה או מאסר עולם - עשרים שנים;

(2) בפשע אחר - עשר שנים;

(3) בעוון - חמש שנים;

(4) בחטא - שנה אחת."

... (ב)

(ג) בפשע או בעוון אשר תוך התקופות האמורות בסעיף קטן (א) נערכה לגביהם חקירה על פי חיקוק או הוגש כתב אישום או התקיים הליך מטעם בית המשפט, יתחיל מנין התקופות מיום ההליך האחרון בחקירה או מיום הגשת כתב האישום או מיום ההליך האחרון מטעם בית המשפט, הכל לפי המאוחר יותר."

16. לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי, חקירה פלילית מובילה למנין תקופת ההתיישנות בעבירות פשע או עוון מסיום החקירה.

17. לפי סעיף 225 לפקודת מס הכנסה:

"לא תוגש תביעה פלילית לפי פקודה זו כעבור שש שנים משנת המס שבה נעברה העבירה, ובמקרה של עבירה על הוראות סעיף 220 - כעבור עשר שנים משנת המס שבה נעברה העבירה."

18. מכאן שהכלל הוא שהתיישנות על עבירות של אי הגשת דו"ח במועד, לפי סעיף 216(4) לפקודה, ושל אחריות מנהלים, לפי סעיף 224 א לפקודה, היא שש שנים משנת המס שבה נעברה העבירה.

19. השאלה שהתעוררה בתיק דנן נוגעת ליחס בין הוראות הכלליות בדבר התיישנות עבירות הקבועות בחוק סדר הדין הפלילי, ובפרט ההוראה בדבר מנין תקופת ההתיישנות מתום החקירה, ובין הדין המיוחד שעניינו בעבירות מס.

20. שאלה זו נדונה בבית המשפט העליון בע"פ 4745/97 **בוני הבירה בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 766 (1998). באותה פרשה קבע בית המשפט העליון, כי מרוץ ההתיישנות מתחיל בתום שנת המס שבה התגבשה העבירה. עוד קבע, כי הוראת סעיף 225 לפקודת מס הכנסה היא דין מיוחד, הקובע תקופת התיישנות מיוחדת לעבירות מס ומכאן כי ההוראה גוברת על תקופות ההתיישנות שנקבעו בסעיף 9(א) לחוק סדר הדין הפלילי. עם זאת, הוסיף וקבע בית המשפט, כי אין בהוראת סעיף 225 לפקודת מס הכנסה הסדר שלילי לגבי סעיף 9(ג) לחוק סדר הדין הפלילי, שעניינו הארכת תקופת ההתיישנות בשל חקירה או הגשת כתב אישום.

21. לעניין זה יפים דבריו של כבוד השופט (כתוארו אז) יעקב קדמי בפסק הדין:

סעיף 225 לפקודה אינו מכיל הסדר מלא ומושלם בנושא ההתיישנות, אלא לתקופות ההתיישנות ותחילת מנין בלבד. לעומתו, קובע סעיף 9 לחסד"פ הסדר מלא בנושא התיישנותן של עבירות; כשהסדר זה כולל - לצד קביעת תקופות ההתיישנות - גם "עילות הארכה" של אותן תקופות ...

במצב דברים זה, יש לראות את ההסדר הכללי של סוגיית ההתיישנות במישור הפלילי הקבוע בסעיף 9 לחסד"פ, כ"מטריית התיישנות" החלה בכל מקרה שבו נקבעת תקופת התיישנות מיוחדת בדין מיוחד, ובתור שכזה "משלימות" הוראותיו של סעיף 9 הנ"ל את ההוראה המיוחדת הקבועה בסעיף 225 לפקודה באותם נושאים שסעיף זה אינו קובע דבר לגביהם.

במקרה שלפנינו קובע סעיף 225 לפקודה תקופת התיישנות מיוחדת לעבירות לפי הפקודה, ולפי ההלכה ... ממשיכות לחול על התיישנותן של אותן עבירות הוראותיו של סעיף 9 לחסד"פ, למעט אלו המדברות באורך תקופת ההתיישנות" (שם, בעמ' 790 - 791; וראו גם: ע"פ 1075/98 **מדינת ישראל נ' אופנהיים**, פ"ד נד(1) 303 (2000); יעקב קדמי **סדר הדין בפלילים**, בעמ' 1317 (מהדורה מעודכנת, 2009); גיורא עמיר **עבירות מס ועבירות הלבנת הון**, בעמ' 209 (מהדורה

שיטת, 2014)).

22. ההלכה הנובעת מפסק הדין הנזכר בעניין בונה הבירה היא, אפוא, כי סעיף 9(ג) לחוק סדר הדין הפלילי, הקובע הארכת התיישנות אם נערכה חקירה בתוך תקופת ההתיישנות - להבדיל מסעיף 9(א) - חל גם על התיישנות בעבירות לפי פקודת מס הכנסה.

23. במקרה הנדון, מיוחסת לנאשמים באישום הראשון עבירה של אי הגשת דו"ח לשנת המס 2005. העבירה התגבשה בסוף שנת המס 2005. מעדות החוקר עסיס בתיק עולה כי החקירה החלה בשנת 2009 (לא צוין מועד מדויק) והיא נמשכה, לכל הפחות, עד ליום 1.5.11 (מועד חקירת הנאשם, ת1). מכאן, כי החקירה החלה בתוך תקופת ההתיישנות המיוחדת של שש שנים והיא הובילה להארכת תקופת ההתיישנות מיום 1.5.11. לאור האמור, לא חלה התיישנות ביחס לעבירות המיוחסות לנאשם.

24. יתר על כן, למרות המסקנה שאלה הגעתי, מצאתי גם להעיר באשר למועד שבו בא כוח הנאשם העלה לראשונה את טענת ההתיישנות.

25. טענת התיישנות היא טענה מקדמית, ולפי סעיף 149(8) רשאי הנאשם להעלותה לאחר תחילת המשפט. ככלל, השלב הראוי להעלאת טענת התיישנות הוא מיד לאחר הקראת כתב האישום, ורק בנסיבות חריגות ניתן להעלות הטענה בשלב מאוחר יותר. במקרה הנדון, לא מצאתי כי מתקיימות נסיבות מיוחדות לשיהוי שחל. בא כוח הנאשם טען אמנם, כי המתין לראות אם התביעה תגיש ראיות לעניין הארכת המועד להגשת הדו"ח. טענה זו אינה מצדיקה את השיהוי, כאשר לא נמצא כל טעם לאי העלאת הטענה עצמה - להבדיל מהוכחתה. כך או כך, לאור המסקנה, שלפיה לא מצאתי בסיס לטענת ההתיישנות, אין גם השלכה לשלב שבו הועלתה.

האישום הראשון והשני

26. באישומים הראשון והשני מיוחסים לנאשמים עבירה של אי הגשת דו"חות מס הכנסה על ידי ר.א.מ. העבירות מיוחסות לנאשם מכוח אחריות מנהלים.

27. בא כוח התביעה טען, כי הוכח על יסוד כלל עדויות התביעה שהנאשם שימש כמנהל פעיל של ר.א.מ. ומכאן כי הוא אחראי למעשיה. לטענתו, הנאשם היה בעל סמכויות רחבות ומעמד, קיבל החלטות ניהוליות ומקצועיות והיה יכול למנוע את ביצוען של העבירות. משעמדה התביעה בנטל להוכיח כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ., עובר אליו הנטל להראות כי לא ידע על ביצוע העבירות או כי נקט אמצעים סבירים כדי למנוע את ביצוען.

עוד טען בא כוח התביעה, כי אין ליתן אמון בגרסתו של הנאשם. לעניין זה הדגיש כי הנאשם שמר על זכות השתיקה בחקירתו ומכאן כי עדותו בבית המשפט היא עדות כבושה ויש בכך כדי לפגוע במשקלה. יתר על כן, הנאשם מסר תשובות מתחמקות ובלתי הגיוניות ונמצאו סתירות רבות בגרסתו. לטענתו, הנאשם גם נמנע מלהביא ראיות רלוונטיות לתמיכה בטענותיו, ויש גם בכך כדי לחזק את ראיות התביעה.

28. בא כוח הנאשם טען, לעומת זאת, כי התביעה לא הוכיחה שהנאשם היה המנהל הפעיל והבעלים של ר.א.מ. לטענתו, הנאשם אינו רשום כבעלים של ר.א.מ. ומהראיות שהוצגו בתיק עולה כי אייל בצלאל שימש כמנהל של ר.א.מ., הלכה ולמעשה. עוד טען, כי מפרוטוקול ר.א.מ. עולה כי בצלאל מונה כמנהל מורשה לכל דבר ועניין. כן צוין, כי לפי סעיף 144 לפקודת מס הכנסה, יש לראות את בצלאל שחתם על הדו"ח כמי שמודע לתוכנו ומבין את משמעותו. לטענתו, עדותו של בצלאל רצופה שקרים, סתירות ושמועות ולא ניתן להתבסס עליה. מדובר גם בעדות בלתי הגיונית, הנעדרת כל בסיס ראייתי. כך למשל, סותרת עדותו של בצלאל את גרסת רואה חשבון אריכא כי בצלאל הוא שחתם על

המאזן ולא ניתן לאמץ את שתי העדויות יחדיו. עוד טען בא כוח הנאשם, כי נוימן הוא בעל עניין ויש להתייחס לגרסתו בחשדנות יתרה. לטענתו, ממכלול הראיות גם עולה, כי נוימן היה היוזם והמנהל של ר.א.מ, ומשום שלא יכול היה להירשם כבעלים, העביר את רישומה של ר.א.מ על שמו של בצלאל. נוימן גם מסר גרסאות סותרות ובלתי הגיוניות בנושאים רבים. לטענתו, גם העדויות הנוספות בתיק מלמדות כי הבעלים של ר.א.מ הם נוימן ובצלאל.

עוד הוסיף וטען, כי יש ליתן אמון מלא בגרסתו של הנאשם. לטענתו, הנאשם לא שמר על זכות השתיקה אלא הפנה את החוקר להודעות שמסר בתיק המע"מ. הנאשם מסר גרסה הגיונית שלפיה לא היה לו כל קשר להקמתה של ר.א.מ ולניהולה ולא שילם לאריכא מטעם ר.א.מ. מכאן, שהנאשם לא שימש כמנהל הפעיל של ר.א.מ, לא היו לו זכויות חתימה, הוא לא רשום בחשבון הבנק ואין לו גישה לפקיד השומה. ממילא, לא יכול היה להגיש דו"חות מס הכנסה בשמה של ר.א.מ, כמיוחס לו בכתב האישום.

מנהל פעיל - הדין

29. סעיף 224(א) לפקודת מס הכנסה קובע אחריות מנהלים לביצוע עבירות מס, כדלקמן:

"חבר בני-אדם שעבר עבירה לפי הסעיפים 215 - 220, יראו כאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף, מנהל חשבונות או פקיד אחראי, נאמן או בא כוח של אותו חבר, אם לא הוכיח אחת משתי אלה:

(1) העבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת מניעת העבירה."

30. המבחן לקביעת מיהו מנהל פעיל הוא מבחן מהותי שעניינו בניהול המעשי השוטף של ענייני החברה. מנהל פעיל אינו חייב להיות רשום כמנהל חברה אצל רשם החברות או במסמכי החברה. לעניין ביצוע עבירות מס השאלה היא "אם היתה לנושא המשרה יכולת למנוע את העבירה בתוקף תפקידו" (ע"פ 512/92 **חברת שירותי ניהול אשדוד בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל** (31.12.92); ע"פ (מחוזי, חי') 2542/01 **רביבו נ' מדינת ישראל** (26.6.03)). מכאן נקבע כי נאשם הוא מנהל פעיל משהוכח שהנאשם היה פעיל ב"ניהול השוטף של החברה לכל גווניו", אלא אם הוכיח שהעבירה נעברה בלא ידיעתו או שעשה כל שביכולתו כדי למנוע את ביצוע העבירות (רע"פ 9341/02 **יוסף מנצורה נ' מדינת ישראל** (5.11.02); גיורא עמיר **עבירות מס ועבירות הלבנת הון**, בעמ' 310 (מהדורה ששית, 2004)).

31. פרופ' פלר מציע את מבחן הזיקה, לפיו תיבחן הזיקה בין פעילותו של מנהל בארגון ובין העבירה שבוצעה, לצורך קביעה אם הוא שימש כמנהל פעיל. זיקה זו משתנה בהתאם לסוג העבירה, לסוג הארגון, חלוקת התפקידים, וכיוצא באלו (ש"ז פלר **יסודות בדיני עונשין** חלק א, בעמ' 710 (מהדורה שלישית, תשס"א - 2000)).

32. המונח מנהל פעיל מופיע לא רק בדיני המס אלא גם בדברי חקיקה נוספים. כך למשל, נקבע ביחס לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח - 1988, כי יש לפרש בצמצום ובדווקנות את רשימת בעלי התפקידים העלולים לשאת באחריות הפלילית (רע"פ 5386/01 **המועצה האזורית לב השרון נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז (4) (364)). כן נקבע כי יש לפרש את המונח "מנהל פעיל" לאור תכליתו של חוק ההגבלים העסקיים, ותכליתו הספציפית של סעיף 48 לחוק זה, כך שיחול לכל הפחות, על אותם נושאי משרה שבכוחם למנוע או לפחות לצמצם את מעורבות החברה בביצוע עבירות (ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ** (31.03.2005); דנ"פ 5189/05 **איילון, חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל ואח'** (20.4.06)).

33. כאן המקום להתייחס לסעיף 144(א) לפקודת מס הכנסה, שזה לשונו:

"דו"ח, אמרה או טופס, הנחזים כניתנים לפי פקודה זו על ידי אדם פלוני או בשמו, רואים אותם לכל ענין כאילו ניתנו על ידי אותו אדם או בהרשאתו, זולת אם הוכח היפוכו של דבר, וכל החתום על כל דו"ח, אמרה או טופס כאלה רואים אותו כמי שיודע כל ענין שבהם."

34. סעיף 144(א) לפקודת מס הכנסה קובע שתי חזקות: האחת, כי אין צורך להוכיח שמסמך שניתן לפי פקודת מס הכנסה על ידי אדם אמנם ניתן על ידו. חזקה זו ניתנת לסתירה; השנייה, כי החותם על מסמך של מס הכנסה מודע לעניינים המפורטים באותו מסמך (ע"פ 485/82 **חברת ב' אידלסון את ג' צפור ושות' נ' מדינת ישראל**, לז(4) 823 (1983); ע"א 732/15 **פקיד שומה נ' בנלי טל** (21.3.16)).

35. יאמר כבר בשלב זה, סעיף 144 לפקודת מס הכנסה אינו קובע, כי מי שהגיש את הדוחות וחתם על המסמכים של מס הכנסה, הוא בהכרח המנהל הפעיל של החברה, או המנהל הפעיל היחיד. יתר על כן, מבחן הניהול הפעיל הוא מבחן מהותי ורחב, שמטרתו הסקת מסקנות מתוך מכלול מסויים המצביע על ניהול חברה הלכה למעשה. לעומת זאת, סעיף 144 הנזכר דן אך בשאלה צרה שעניינה ביחסים בין רשויות המס הכנסה ואותו אדם שנתן מסמכים וחתם עליהם. מכל מקום, וכפי שכבר פורט, סעיף 144 קובע חזקות בלבד שעניינן במתן מסמכים וחתמה עליהם.

האם הוכח כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ?

36. אין מחלוקת כי הבעלים הרשום של ר.א.מ הוא בצלאל, והיה על התביעה להוכיח כי הנאשם עונה לפחות לאחת ההגדרות שבסעיף 224א לפקודת מס הכנסה, משמע, כי הנאשם שימש כמנהל פעיל של ר.א.מ בניגוד לרישום.

37. הנאשם טען, כי הוא לא היה מנהל הפעיל של ר.א.מ, ולמעשה המנהלים הפעילים היו בצלאל ונוימן. אומר כבר בשלב זה, כי גם אם אקבל את טענת הנאשם כי בצלאל, נוימן, או שניהם, היו מנהלים פעילים, אין משמעות הדבר, כי הנאשם לא היה מנהל פעיל בר.א.מ. בחברה עשוי לשמש שניים כמנהלים פעילים, שכל אחד מהם אחראי על עניינים מסויימים (**דנ"פ איילון**, לעיל; ע"פ (י-ם) 9902/05 **מדינת ישראל נ' עץ בן אבו בע"מ** (8.3.06)). המענה לשאלה אם בצלאל ונוימן היו מנהלים פעילים עשוי, לכל היותר, להשליך על הממצאים בסוגיית הניהול הפעיל על ידי הנאשם, אולם אין הוא מכתוב את המסקנה.

38. מכאן לראיות שהוצגו בתיק לצורך הוכחה כי הנאשם היה מנהל פעיל בחברה.

לשם הבהירות אציג כבר בשלב זה את עדי התביעה, הנחלקים לשתי קבוצות: הקבוצה הראשונה, עדים שלא נטען לגביהם כי הם שימשו כמנהלים פעילים בר.א.מ, ומכאן שאינם עדים "חשודים"; הקבוצה השנייה, הכוללת את אייל בצלאל ומוטי נוימן - שלטענת הנאשם שימשו כמנהלים פעילים בחברה:

רואה חשבון דניאל אריכא - שימש כמייצג של ר.א.מ מול רשויות המס בין השנים 2003 - 2004 וכן שימש כמייצג של חברות נוספות שבבעלות הנאשם; נטלי ברהום - שימשה כמנהלת חשבונות במשרד רואה החשבון אריכא; אושרת בוזגלו - ניהלה בית דפוס שסיפק חשבוניות לחברות של הנאשם ולר.א.מ; פנחס סאלם - הבעלים של חברות פנחס פיגומים ואורלי בידוד, שביצעו עבודות בבית הזיקוק בחיפה, בין היתר באמצעות ר.א.מ כקבלנית משנה; אורי חלובה - אביו בעלים של חברה שר.א.מ סיפקה לה עובדים והוא עובד בחברה;

אייל בצלאל - שימש כשכיר בחברות אחרות של הנאשם, והוא הבעלים הרשום של חברת ר.א.מ. ישנה מחלוקת אם שימש כמנהל פעיל בחברה ואם בעלותו בחברה היתה פיקטיבית; מרדכי נוימן - הועסק בר.א.מ כמנהל העבודה בבית הזיקוק בחיפה. ישנה מחלוקת אם שימש גם כיוזם החברה ומנהל פעיל בה.

39. אומר כבר כאן, כי התביעה לא הגישה מוצגים כלשהם בתיק, לרבות רישומים מרשם החברות, מסמכי יסוד של ר.א.מ, וכיוצא באלו, והיא הסתפקה בהגשת חלק מהגרסאות ובשמיעת העדויות.

40. אפתח בתיאור העדויות ובהערכת מהימנותן.

41. תחילה לעדותו של אריכא, ששימש כמייצג של ר.א.מ בשנים הרלוונטיות, או בחלקן.

בעדותו מסר אריכא, כי שימש כרואה חשבון של חברות שבבעלות הנאשם משך שנים רבות. לדבריו, ר.א.מ שילמה לו שכר טרחה עבור עבודתו ואיש הקשר היחיד בחברה היה הנאשם. כן ציין, כי הנאשם ניהל את כל העניינים מולו. את המסמכים הנדרשים לצורך עריכת הדו"חות העביר לו הנאשם או שליח מטעמו. הנאשם הוא ששילם, בדרך כלל, את חשבונות מע"מ, מס הכנסה, וביטוח לאומי. הנאשם הוא גם מי שקבע את משכורות העובדים ודאג לתשלום המשכורות. את החומר החשבונאי החזיר לנאשם בתום עבודתם המשותפת (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 30 - 31).

עוד מסר אריכא כי הכיר את בצלאל במפגשים חברתיים בביתו של הנאשם. בצלאל עבד באותה העת כשכיר בחברות אחרות של הנאשם. לדבריו, בצלאל נרשם כבעל מניות ומנהל בר.א.מ, אולם הנאשם הוא שניהל את כל ההתנהלות בין רואה חשבון ובין ר.א.מ ולא בצלאל, וכל ההחלטות התקבלו מול הנאשם. כן מסר אריכא, כי נוימן עבד כשכיר בר.א.מ ושימש כמנהל עבודה בבית הזיקוק בחיפה. לדבריו, כאשר ר.א.מ נסגרה, העביר נוימן את הפעילות של ר.א.מ בחיפה לידי חברת פוקה (**שם**, בעמ' 40).

42. בעדותו של אריכא נמצאו מספר קשיים, הנוגעים בעיקר ליחס בין הרישומים והמסמכים שלפיהם בצלאל היה הבעלים והמנהל, ובין עדותו של אריכא כי הנאשם בלבד היה המנהל הפעיל של ר.א.מ: אריכא ידע כי בצלאל רשום כבעלים וכמנהל של ר.א.מ, אולם ציין שכמעט ולא היתה לו התנהלות מול בצלאל למעט חתימה על מספר מסמכים. אריכא גם ציין כי הוא לא זוכר אם בצלאל חתם לפניו על הדו"חות לשנים הרלוונטיות. אריכא מסר תחילה כי אינו יודע אם בצלאל חתם על המאזן לשנת 2004 (**נ1**) והוא אינו יודע אם זו חתימתו. עם זאת, לאחר מכן ציין, כי אם כתוב שמו של בצלאל וישנה חתימה לידו, מכאן שבצלאל חתם עליו (**שם**, בעמ' 34 - 36); אריכא אישר כי ערך פרוטוקול החברה (**נ2**) שלפיו בצלאל הוא מנהל ר.א.מ, וזאת למרות שלטענתו ידע כי הנאשם הוא המנהל בפועל; עם זאת, הוסיף כי ייתכן ומדובר בטייטה משום שהמסמך לא חתום. אריכא לא זכר את נסיבות מסירת המסמך לחוקר במהלך חקירתו (**שם**, בעמ' 37 - 39); אריכא אישר כי לא ראה את הנאשם משלם תשלומים לרשויות, וייתכן שהוא עצמו או פקידות מטעמו שילמו תשלומים אלו (**שם**, בעמ' 39); אריכא ידע כי הנאשם הוא לא מורשה חתימה בר.א.מ (**שם**, בעמ' 39 - 40); אריכא טען שנוימן היה שכיר בחברה בלבד, אולם לא יכול היה להסביר כיצד בנסיבות אלו היה נוימן מעורב בהעברת הפעילות של בתי הזיקוק מר.א.מ לחברת פוקה (**שם**, בעמ' 40); אריכא ייצג את בצלאל בעבר כעצמאי (**שם**, בעמ' 41); כן התברר, מתוך עדותה של נטלי ברהום, כפי שעוד תפורט, כי אריכא ייצג גם את חברת פוקה.

עוד התרשמתי כי לאריכא אינטרס אישי בנושאים שעליהם נשאל. אריכא היה רואה חשבון או מנהל חשבונות של מספר חברות שבבעלות הנאשם. במקביל, היה אריכא גם מנהל חשבונות של בצלאל, ואף של פוקה. ניכר גם, כי אריכא מבין, כי התנהלותו שלו כרואה חשבון ומנהל חשבונות לא היתה חפה מקשיים.

43. עם זאת, הגעתי למסקנה, כי אין בקשיים שנמצאו בגרסתו של אריכא כדי לפגוע במהימנותו ביחס לשאלה העיקרית, משמע אם הנאשם היה מנהל פעיל בחברה. בראש ובראשונה, יש להדגיש, כי עדותו של אריכא שלפיה הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ עומדת למעשה בסתירה לאינטרסים שלו והיא מטילה דופי במעשיו שלו, שהרי הוא החתים את בצלאל על מסמכים שונים, בידעו כי הנאשם הוא המנהל הפעיל של החברה. למעשה, הגיוני היה לצפות כי אריכא יעיד שדווקא בצלאל היה המנהל הפעיל של החברה, וזאת בהתאם לרישומים ולמסמכים, אם אמנם היה הדבר נכון. מכאן, כי עדותו, שבניגוד לרישומים ולמסמכים, דווקא הנאשם שימש כמנהל הפעיל של ר.א.מ, סותרת

את האינטרס שלו עצמו, ויש בכך כדי לחזק את מהימנותה. מכאן גם התרשמותי כי הקשיים והסתירות בעדותו של אריכא נבעו בעיקר מחששו כי יתברר שהוא עצמו נהג שלא כשורה, לאור הפערים בין הרישומים ובין המצב הלכה למעשה. מכל מקום, לא מצאתי כל אינטרס שמכוחו אריכא ימסור, כבר במהלך חקירתו, כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ, וזאת בה בעת שהוא משמש כרואה חשבון המרוויח ממתן שירותים לנאשם ולחברות שבבעלותו, אלמלא אמנם היה הנאשם המנהל הפעיל של החברה, כאמור.

44. יתר על כן, עדותו של אריכא, שלפיה הנאשם היה מנהל פעיל בר.א.מ נתמכת על ידי עדותה של נטלי ברהום, מנהלת חשבונות במשרד ראיית החשבון של אריכא.

בעדותה מסרה ברהום, כי עסקה בניהול החשבונות של ר.א.מ. לדבריה, הנאשם היה בקשר ישיר עמה בענייניה של ר.א.מ והוא שהביא לה, באופן אישי, את המסמכים של הנהלת החשבונות. עוד הוסיפה, כי התשלומים מטעם ר.א.מ שולמו ישירות לאריכא. לדבריה, לא הכירה את בצלאל ומי שפעל מולה היו הנאשם ומזכירתו, מירב רוזנפלד בלבד (שם, בעמ' 100).

בחקירתה הנגדית התברר כי ברהום ניהלה גם את החשבונות של חברת מגן - חברה נוספת בבעלות הנאשם - ולדבריה הנאשם העביר לה מסמכים גם של חברה זו. עוד הוסיפה, כי לא שוחחה עם הנאשם לגבי דו"חות מע"מ או מס הכנסה והקשר בעניין זה נעשה ישירות מול אריכא. לדבריה, אריכא ניהל גם את החשבונות של חברת פוקה. ברהום מסרה כי החל מחודש ינואר בשנת 2005, לא היתה במשרד משך 4 חודשים, משום שהיתה בחופשת לידה, ולא ידעה לומר מי החליף אותה. את המאזן של ר.א.מ לשנת 2004 (נ/1) היא אינה מכירה וגם לא הכינה בזמנו מאזנים. ברהום זיהתה את כתב ידו של אריכא על דו"חות מע"מ של ר.א.מ לשנת 2005, מלבד דו"ח אוגוסט 2005, שאת נתוניו היא מילאה בכתב ידה. גם על דו"ח זה חתם אריכא (פרוטוקול הדין, בעמ' 100 - 103).

45. מגרסתה של ברהום עולה, אפוא, כי היא פעלה מטעם אריכא בניהול החשבונות של ר.א.מ, וכי הנאשם פעל מול משרד אריכא בעניין חברת ר.א.מ, בדומה להתנהלותו מול משרד אריכא באשר לחברת מגן. יתר על כן, ברהום לא מכירה את בצלאל. לא מצאתי בעדותה של ברהום כל תמיהה או סתירה, וגם לא התרשמתי כי ברהום התבלבלה בעדותה, כפי שטען הנאשם. ניכר כי מדובר בעדה היודעת את מלאכתה ומקפידה בפרטים, לרבות העובדות הנוגעות לעדותה.

46. הוגשו בהסכמה הודעתה ועדותה של אושרת בוזגלו, שניהלה בית דפוס, שסיפק חשבוניות לנאשם (ת/3; ת/4). מהודעתה ומעדותה של בוזגלו עולה, כי הנאשם הזמין פנקסי חשבוניות, שלח רישומים של החברות, והיא הדפיסה את הפנקסים עבור חברות שבבעלותו, לרבות מגן ור.א.מ. בעדותה הבהירה, כי ההזמנות הגיעו ממשרדו של הנאשם, כי כל החומר נשמר בתיקיה על שם הנאשם, וזאת למרות שאינה זוכרת במדויק מי היה עמה בקשר בכל שלב ושלב. כן ציינה, כי כתובת משרדיו של הנאשם הופיעה על גבי החשבוניות.

47. אין לי כל סיבה לפקפק במהימנותה של בוזגלו, שהיא עדה אובייקטיבית ונטולת כל פניות. בהתאם לעדות זו, הנאשם הוא שהזמין ממנה פנקסי חשבוניות עבור כל החברות שבבעלותו, לרבות ר.א.מ, וכתובת משרדיו הופיעה על גבי כל החשבוניות, לרבות כתובתה של ר.א.מ.

48. העיד גם פנחס סאלם, שהוא הבעלים של חברות פנחס פיגומים ואורלי בידוד, שעסקו בשנים 2005 ו-2006 בעבודות פיגומים ובידוד, בין היתר בבית הזיקוק בחיפה.

בעדותו מסר סאלם, כי הוא מכיר את חברת ר.א.מ ואת הנאשם שהוא בעליה ומנהלה. לדבריו, ר.א.מ שימשה כקבלנית משנה של החברות שבבעלותו, והוא והנאשם חתמו על ההסכם שביניהם. כן הוסיף, כי גם נוימן עבד מולו מטעם ר.א.מ.

ולמיטב הבנתו נוימן היה שותף של הנאשם (שם, בעמ' 104).

בחקירתו הנגדית מסר סאלם כי ההיכרות עם נוימן החלה בשנת 2000 ואולי אף קודם לכן, והוא הציע לו לעבוד כקבלן משנה בבית הזיקוק בחיפה. לדבריו, נוימן לא היה קבלן רשום ולפיכך לא יכול היה להשתתף במכרז. לפיכך, נוימן הציע לו שותפות. עוד הוסיף, כי נוימן הביא את הנאשם, כאשר דרש ממנו להציג את מי שעומד מאחרי ר.א.מ, משמע את השותף שלו. כן דרש ממנו להציג ניירת של ר.א.מ, והוא מעריך כי אולגה, מנהלת החשבונות במשרדו, בדקה את המסמכים ואת הבעלות על ר.א.מ, משום שזה היה תפקידה. סאלם ציין גם כי לא היה מודע לכך שבצלאל - ולא הנאשם - הוא הבעלים של ר.א.מ (שם, בעמ' 105 - 106, 109). כן אישר סאלם בחקירתו הנגדית, כי אין חתימה שלו על ההסכם מול ר.א.מ וכתב היד על ההסכם שייך לאולגה. עם זאת, הדגיש כי המסמך הובא אליו והוא היה שותף להסכם (שם, בעמ' 110 - 111).

עוד הוסיף סאלם, כי הנאשם עקץ אותו במיליוני שקלים כאשר היו שותפים בחברה אחרת, וכי הנאשם נתן שיקים והוציא חשבוניות על שם החברה מבלי שידע וללא שהיה מוסמך תוך שניצל את השמות הדומים של החברות. כן ציין, כי מכר לנאשם את החברה אולם הנאשם התנער מההתחייבויות שנטל. לדבריו, לא הגיש תביעה נגדו משום שאין נכסים רשומים על שמו של הנאשם (שם, בעמ' 107 ו-114).

49. לא מצאתי כל סיבה לפקפק בעדותו של סאלם. המדובר בגרסה הגיונית, נעדרת סתירות של ממש, העולה בקנה אחד עם יתר העדויות בתיק. סאלם אמנם מסר כי בסופו של דבר הסתכסך עם הנאשם, ואף ניכר כי יש לו טענות כלפיו, אולם לא מצאתי כי יש בסכסוך זה כדי להשליך על עיקרי עדותו בדבר מעורבותו של הנאשם כמי שניהל מולו את ההתנהלות מטעם ר.א.מ. גם לא מצאתי בגרסתו באשר למעורבותו של נוימן בניהול הפרויקט בבית הזיקוק, כדי להשליך על הממצאים הנוגעים לנאשם, וזאת משום שגם אם נוימן ניהל הפרויקט בבית הזיקוק, אין משמעות הדבר כי הנאשם לא היה מנהל פעיל בר.א.מ.

50. העידה גם מירב רוזנפלד, ששימשה כמזכירה ומנהלת חשבונות של חברות שבבעלות הנאשם בין השנים 2000 - 2007, והודעתה בחקירה הוגשה לבית המשפט (ת/2).

בהודעתה ובעדותה ציינה לחלופין כי הן נוימן והן בצלאל שימשו כבעלים של ר.א.מ. רוזנפלד מסרה תחילה כי היא לא יודעת מדוע פנקסי חשבוניות של ר.א.מ נמצאו במשרדיו של הנאשם ואמרה "צריך לשאול את אבנר" (הכוונה לנאשם - א.פ). אולם לאחר מכן אמרה כי אריכא הוא שהביא את הפנקסים. בהמשך חזרה בה והפנתה לנאשם. רוזנפלד מסרה כי היא לא יודעת אם נוימן עבד כשכיר אצל הנאשם, אולם לאחר מכן תיקנה ומסרה, כי נוימן אמנם עבד כשכיר והיא אף הוציאה לו תלושים. כן הוסיפה כי גם בצלאל עבד כשכיר אצל הנאשם והיא לא עדכנה אותו לגבי חשבוניות של ר.א.מ. לדבריה, בצלאל גם לא קיבל כספים כלשהם הנוגעים לר.א.מ.

לדבריה, משרדי ר.א.מ היו בטירת יהודה ומדובר היה בקומפלקס גדול של משרדים. עוד מסרה, כי היא מכירה את ר.א.מ שעבדה עם מגן, אולם היא אינה יודעת במדויק באיזה אופן עבדו החברות יחד. לדבריה, לא שימשה כמנהלת חשבונות של ר.א.מ ולא עסקה בכך, והיא גם לא יודעת מי ערך את הנהלת החשבונות של ר.א.מ. לדבריה, היא ידעה שנוימן היה הבעלים של ר.א.מ, אולם בשיחה מאוחרת יותר, מסר לה בצלאל כי הוא הבעלים של ר.א.מ (פרוטוקול הדין, בעמ' 95 - 98).

בחקירתה הנגדית רוזנפלד אישרה כי נוימן היה מגיע מדי פעם למשרדים של מגן. עם זאת, שללה את האפשרות כי נוימן הביא לה מסמכים או שיקים של ר.א.מ, וכן שללה כי נוימן ביקש ממנה לעשות פעולות בשם ר.א.מ (שם, בעמ' 97 - 98).

51. התרשמתי מקרבתה של רוזנפלד לנאשם, שאצלו עבדה שנים רבות. רוזנפלד אמנם לא אישרה כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ. עם זאת, ולמרות האמור, מצאתי בגרסתה של רוזנפלד חיזוקים רבים לגרסאות העדים הנוספים בעניין זה. רוזנפלד אישרה כי כל משרדיו של הנאשם נוהלו מטירת יהודה. בחקירתה, כאשר נשאלה רוזנפלד על החשבוניות של ר.א.מ. שנמצאו במשרד, הפנתה אל הנאשם - משמע, שהיא ידעה כי הנאשם הוא בעל הבית, גם בעניין זה. יתר על כן, רוזנפלד אישרה כי הכירה את נוימן ואת בצלאל כשכירים בחברות של הנאשם, ולא כמנהלים של ר.א.מ. או כמי שביצעו פעולות בשמה. יתר על כן, רוזנפלד ציינה אמנם כי בצלאל או נוימן היו הבעלים של ר.א.מ., אולם לא אמרה כי הם, או מי מהם, ניהלו את החברה. כאן המקום להבהיר, כי הואיל ור.א.מ. היתה קבלנית משנה של מגן, חברה שבבעלות הנאשם, ניתן היה לצפות כי רוזנפלד, כמנהלת החשבונות של מגן, תפעל מול בצלאל או נוימן, בעניינים הכספיים הרלוונטיים, אם אמנם היו מנהלים של ר.א.מ., כטענת הנאשם.

52. העיד גם אורי חלובה.

בעדותו מסר חלובה, כי הוא מפעיל מכונות קידוח. בתקופה הרלוונטית עבד בחברת קידוחי חלובה ובניו, שהיא חברה משפחתית שבבעלות אביו. חלובה מסר, כי הוא מכיר את ר.א.מ. והיא סיפקה להם עובדים ועבודות באתרי בנייה באזור המרכז. על החוזים חתם אביו.

עדות זו לא סייעה כלל לבירור המחלוקות משום שהיא כולה עדות שמועה.

53. עתה לגרסתו של בצלאל.

54. בעדותו מסר בצלאל כי היה שכיר בחברת מגן שבבעלות הנאשם משנת 2001 ועד שנת 2007. בצלאל מסר תחילה, כי בשנת 2005 ביקש הנאשם להעביר את ר.א.מ. על שמו, ונוימן, ששימש כמנהל פעילות של ר.א.מ. בבתי הזיקוק, לקח אותו לרואה חשבון אשר העביר את ר.א.מ. על שמו. לאחר מכן תיקן ומסר, כי העברת המניות היתה כבר בשנת 2003 או בשנת 2004. לדבריו, למרות שנרשם כבעלים בניירת של ר.א.מ., לא הוא שניהל את החברה הפועל אלא הנאשם. לדבריו, מדובר בצורת התנהלות קבועה של הנאשם, אשר מקים חברות, ומעביר הרישומים לאחרים, על מנת להסיר מעצמו אחריות. הנאשם גם מסר לו כי אין לחברה כל פעילות.

עוד מסר, כי בשנת 2007 פסק מלעבוד כשכיר בחברת מגן, ובהמשך לכך גם ביקש כי יימחקו את שמו מהרישומים של ר.א.מ. אולם, התברר כי היתה עדיין פעילות בחברה וגם זייפו חתימות שלו. כן הוסיף, כי אינו יודע במה עסקה ר.א.מ., ונאמר לו כי היא עסקה בפעילות בבית זיקוק בחיפה. לדבריו, חתם על מה שהתבקש לחתום. עוד ציין, כי לא שילם תשלום כלשהו בחברה, וגם לא קיבל דיבידנד מר.א.מ. כך למשל, כאשר הגיע חוב של ארנונה, העבירו לנאשם, ולא הוציא כסף מכיסו עבור ר.א.מ. בצלאל גם מסר, כי הוא לא יודע כמה עובדים ישנם בחברה, והוא לא שילם לעובדים משכורות. לטענתו, גם לא שכר רואה חשבון ולא ניהל את החשבונות מול רואה החשבון. עם זאת, התבקש מספר פעמים לחתום על טפסים מול רואה החשבון. גם לא השתתף באספות של בעלי מניות, ולא ידוע לו אם היו אספות מסוג זה (שם, בעמ' 63 - 64). לדבריו, שימש כ"קוף" עבור הנאשם, "בובה על חוט" והנאשם היה כריזמטי ושלט בו. בסופו של דבר עזב את העבודה עקב מחלוקות עם הנאשם, ולאחר שגילה שהנאשם ביצע פעילות לא כשרה בחברה, ואף פנו אליו בדרישה לתשלום חובות. לפיכך, לא רצה עוד קשר עם הנאשם ואף סגר את חשבון הבנק של ר.א.מ. ביוזמתו. הנאשם אף העביר לר.א.מ. פרטים של עובדים בחברת מגן, והכל על מנת להעביר אליו את האחריות על התשלומים לעובדים (שם, בעמ' 65 - 70).

55. כאן המקום להתייחס למספר נושאים שבהם התעוררו סתירות או תמיהות ביחס לגרסתו של בצלאל.

שמו של בצלאל מופיע במאזן ר.א.מ. משנת 2004 (נ1). לצד השם ישנה גם חתימה (נ1). אריכא אמנם ציין תחילה

בעדותו, כי אינו יודע אם בצלאל חתם על הדו"ח, אולם לבסוף אישר כי בצלאל חתם על המסמך. לעומת זאת, בצלאל הכחיש מכל וכל כי חתם על הדו"ח, ומסר כי החתימה על גבי הדו"ח אינה חתימתו;

במסמך בכותרת "פרוטוקול מיום 27 בדצמבר" של ר.א.מ. (נ/2) צוין בצלאל כמנהל וכמורשה החתימה של ר.א.מ. כן צוין, כי בצלאל יפתח חשבון בנק, בצלאל יהיה מורשה החתימה בחשבון, ואריכא ימונה כרואה החשבון של ר.א.מ. המסמך אינו חתום. בעדותו אישר בצלאל כי אמנם פתח חשבון בנק, בהתאם למסמך זה שסיפק לו אריכא. לעומת זאת, אריכא מסר, כי המדובר בטייטה בלבד שאינה חתומה, ולא נעשה בה כל שימוש קונקרטי;

בעדותו מסר בצלאל כי סבר שלחברת ר.א.מ. אין כל פעילות, וזאת משום שהנאשם אמר לו זאת מספר פעמים. עם זאת, בצלאל הגיע לחתום על מסמכים רבים אצל רואה החשבון, ומכאן שידע כי ר.א.מ. פעילה. בצלאל גם הודה כי פתח חשבון בנק, חתם על שיקים, ואף משך כספים מהבנק, למרות שטען כי היה זה לדרישתו של הנאשם. בצלאל גם הודה כי קיבל דיווחים, מפעם לפעם, מהבנק על אי כיבוד שיקים. יתר על כן, לדבריו היו חשבונות בנק נוספים שבוצעה מהם פעילות. עוד יש לציין בהקשר זה כי בצלאל טען תחילה בעדותו הראשית כי בשלב מסוים נבהל לגלות סכום של 600,000 ₪ בחשבון, אולם בחקירה הנגדית ציין כי היה הרבה פחות, וציין למשל סכום של 170,000 ₪. לאחר שהוצג לו פירוט החשבון מסר בצלאל, כי לא זכר שאמר כי משך 200,000 או 300,000 ₪ מהבנק. מכל מקום, מדובר בסכומים בלתי מבוטלים שעברו בחשבון שבצלאל היה מורשה החתימה היחיד בו;

בצלאל מסר בעדותו כי את השיקים שעליהם חתם נתן לנאשם. לעומת זאת, בחקירתו במע"מ מסר כי חתם על שיקים ונתן אותם ל"דני". בצלאל אישר כי הכוונה היתה לנוימן. לאחר שהוצגה לו הסתירה בין הגרסאות מסר, כי ככל הנראה אכן מסר אותם לנוימן, אולם כוונתו היתה שמסר את השיקים לשניהם והנאשם קיבל את השיקים באמצעות נוימן;

בצלאל טען שכאשר גילה כי ר.א.מ. מעורבת בעניינים "מפוקפקים" דרש להעביר את ר.א.מ. לאחר. לדבריו, נמסר לו כי הבעלות בר.א.מ. עברה להלל טלקר. לעומת זאת, אריכא מסר גרסה אחרת, שלפיה כלל לא הועברו המניות לאותו טלקר;

בצלאל הודה בעדותו כי אריכא שימש כרואה חשבון של ר.א.מ., וזאת בניגוד לגרסתו בחקירתו במע"מ שלפיה אריכא היה רואה חשבון אישי שלו בלבד. לאחר שהוצגה לו הסתירה, אמר שלא ייתכן שאמר דברים כאלו ו"זה נשמע לא טוב". עוד ציין שאולי רצה להגן על אריכא;

בצלאל מסר בעדותו כי בכוונתו להרוס לנאשם את החיים, וזאת משום שהנאשם "תפר" לו תיק הונאה גדול. לטענתו, היה חבר של הנאשם מגיל 18 והנאשם "עקץ אותו" ומכאן כי בדעתו לפעול נגדו בכל צורה חוקית.

56. לא ניתן להתעלם מהקשיים בגרסתו של בצלאל, אשר הותיר מספר פעמים את הרושם כי הוא "מגזים" בתיאור האירועים, או כי הוא מוסר דברים לא מדויקים בשל אינטרסים שונים. למעשה, מספר פעמים הודה בצלאל כי לא אמר דברים מדויקים לבית המשפט. כך למשל, כפי שתואר, תחילה עמד בצלאל על כך כי היה בחשבון סכום של 600,000 ₪ ולאחר מכן הודה כי "אולי" מדובר היה רק ב-170,000 ₪. עוד מסר למשל, כי חתם בפני הנאשם על שיקים, ולאחר מכן הודה כי ייתכן שחתם בפני נוימן והשיקים רק הועברו לנאשם.

57. עם זאת, למרות התמיהות והסתירות שבעדותו של בצלאל, התרשמתי כי מדובר באדם פשוט יחסית, ומהימנים עליי דבריו, כי לא היה מעורב בניהול ר.א.מ. הלכה למעשה. גם לא מצאתי כל זיקה בין בצלאל ונוימן, שלטענת הנאשם היו מעורבים יחדיו בניהול החברה. יתר על כן, דווקא רישומו כבעלים וחתימתו על מסמכים נוספים, בעוד שאין כל ראיות מעשיות כי ניהל את החברה בפועל, מלמדים על מהימנות הגרסה שלפיה שימש אך כ"קוף" של הנאשם. יובהר: לו היה בצלאל מעורב בניהול החברה בפועל, ניתן היה להניח קיומן של ראיות נוספות בדבר מעורבותו בניהול, מעבר לרישומים

הפורמליים, כדוגמת עדים שיעידו על כך. חיזוקים נוספים לגרסתו של בצלאל מצאתי בסדר האירועים, משמע כל עוד הועסק בצלאל כשכיר בחברת מגן, המשיך לשמש כבעלים רשום בר.א.מ, ומרגע שהפסיק עבודתו כשכיר, החל בפעולות להפסקת בעלותו. לעניין זה, אין משמעות רבה לשאלה מתי בדיוק הופסקה בעלותו, אם בכלל. עוד יש להוסיף, כי מסמכים של ר.א.מ נמצאו במשרדיו של הנאשם ואצל אריכא, ולא אצל בצלאל.

בסופו של דבר, גם באשר לגרסתו של בצלאל, ישנה ליבה של העדות שעניינה ניהול ר.א.מ על ידי הנאשם, שלא נמצאו בה תמיהות כלשהן, והיא עולה בקנה אחד עם יתר הראיות בתיק, ומכאן מהימנים דבריו בהקשר זה.

58. כן העיד מר מרדכי נוימן. לדבריו, עבד בר.א.מ משנת 2005 ועד חודש מרץ או אפריל בשנת 2006, אולם הכיר את ר.א.מ גם קודם להעסקתו בה. כן ציין, כי עבד בחברה כמנהל עבודה בפרויקטים בבית הזיקוק בחיפה והיו תחתיו 6 - 7 עובדים. לדבריו, הנאשם היה המנהל הפעיל והבעלים בחברה ונתן לו הנחיות. הנאשם גם אישר כל עניין כספי והיה אחראי להעברת הכספים מטעם ר.א.מ. לטענתו, מדי חודש קיבל משכורת לפי תלושי משכורת. הוא לא השקיע כספים בחברה ולא היו לו מניות בחברה. כן הוסיף, כי לא חתם על חוזים בשם ר.א.מ, והנאשם הוא שחתם על החוזים מול פנחס סאלם מחברת אורלי בידוד. נוימן הבהיר, כי נוצר קשר בין ר.א.מ וחברת אורלי בידוד ופנחס פיגומים, ור.א.מ שימשה כקבלנית משנה של חברות אלו בפרויקט בבית הזיקוק בחיפה. בשל תפקידו, ערך את ההתחשבות מול אורלי בידוד, הגיש לה חשבוניות ובתמורה היה מקבל תשלום ומעבירו לנאשם. הנאשם גם נתן לו כסף עבור תשלום לעובדים לפי דו"חות שנוהלו. עוד הוסיף, כי אמנם הכיר את אריכא, אולם לא ניהל עמו יחסי עבודה. גם לא הכיר את חשבון הבנק של ר.א.מ. כן ציין, כי בצלאל עבד בחברת מגן, שגם היא בבעלות הנאשם, אולם לא היה לו כל קשר עם בצלאל והוא לא קיבל ממנו הנחיות כלשהן. גם לא זכור לו כי בצלאל נהג להגיע לחיפה ולהתנהל מולו (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 47 - 48).

59. גם בעדותו של נוימן נמצאו קשיים בלתי מבוטלים.

נוימן מסר גרסה מצומצמת מאוד בדבר מעורבותו בר.א.מ במסגרת עדותו הראשית. בחקירתו הנגדית אישר כי "יכול להיות" שהאות מ' באותיות ר.א.מ. הוא מוטי, דהיינו הוא עצמו. כן הודה כי ייתכן שהיה אחד מיוזמי ר.א.מ, אולם בהיותו פושט רגל לא יכול היה להקים, באותה העת, חברה הרשומה על שמו. מכאן, כי פנה לאנשים באותה העת, על מנת להקים יחדיו חברה. תחילה מסר כי חתם על מסמכים בשם ר.א.מ רק מול אורלי בידוד, אולם לאחר מכן אישר כי ניהל התקשרויות גם מול חברת תקש (**שם**, בעמ' 58);

נוימן מסר תחילה כי אינו זוכר אם בצלאל נתן לו כסף, אולם לאחר מכן ציין, כי יכול להיות שהיתה סיטואציה כזאת (**שם**, בעמ' 57);

נוימן טען תחילה כי את כל השיקים שקיבל במסגרת ר.א.מ העביר לנאשם, אולם לאחר מכן מסר ש"יכול להיות" שפרט שיקים של ר.א.מ בעצמו (**שם**, בעמ' 60);

לדבריו, היה מנהל הפעילות גם בחברת פוקה, שאליה הועברה פעילות ר.א.מ, והוא משך ממנה משכורת. עוד הודה כי היה מעורב בהעברת עובדים מר.א.מ לפוקה, ו"יכול להיות" שמילא טפסים עבור העובדים לצורך העברתם. עוד אישר כי גם חברת פוקה שימשה כקבלנית משנה של אורלי בידוד ופנחס סאלם (**שם**, בעמ' 61 - 62);

בעוד שבעדותו הראשית מסר נוימן כי לא היתה לו כל מעורבות מול רואה החשבון אריכא, בחקירתו הנגדית התברר כי שכר את שירותיו לחברה אחרת. כן אישר נוימן, כי היה אצל אריכא וביקש ממנו אישור שלא היו לו כל קשר חשבונאי לחברה, וזאת במסגרת תביעה שנוהלה בבית דין לעבודה (**שם**, בעמ' 52 - 54);

בחקירתו במע"מ מסר תחילה נוימן כי לא היה מעורב כלל בהעברת המניות לבצלאל, אולם לאחר מכן הודה, כי ייתכן ולקח את בצלאל למשרד לשם העברת המניות. בחקירת מס הכנסה שב ואמר שהוא לא זוכר אם לקח את בצלאל לשם העברת המניות. עם זאת בעדותו, כבר הודה נוימן כי לקח פיסית את בצלאל להעברת המניות וגם היה מודע לכך (שם, בעמ' 56).

60. אומר, כי גרסתו של נוימן אינה נקייה מספקות, ונמצאו בה סתירות ותמיהות מרובות. ניכר גם כי לנוימן יש אינטרס מובהק להקטין את תיאור חלקו שלו בר.א.מ, והדבר בא לידי ביטוי לאורך כל עדותו. השאלה היא, אם ניתן, למרות הסתירות והתמיהות, לייחס מהימנות כלשהי לגרסתו של נוימן, ובפרט לסוגיית הליבה בדבר ניהול ר.א.מ על ידי הנאשם. לכך אשוב ואדרש בהמשך, משום שלהערכתי יש לבחון גם עדות זו לאור מכלול הראיות בתיק.

61. עתה לגרסתו של הנאשם.

בעדותו הראשית מסר הנאשם, כי אין לו כל קשר להקמתה של ר.א.מ, כי אינו הבעלים וגם לא מנהלה הפעיל של ר.א.מ ומכאן שגם לא היתה מוטלת עליו החובה להגיש דו"חות מס הכנסה. לדבריו, גם אין לו קשר להעברת המניות לבצלאל, והוא לא הנחה את נוימן להעביר את המניות על שם בצלאל ולקחת אותו לרואה חשבון או לעורך דין. כן הוסיף, כי הוא מכיר את ר.א.מ אך כספקית וכקבלנית משנה של חברת מגן.

עוד ציין הנאשם, כי אין לו כל קשר לדו"ח של ר.א.מ לשנת 2004 (נ/1) או למסמך מינוי בעלים (נ/2). לדבריו, גרסת אריכא כי שילם לו בשיק או במזומן על הנהלת החשבונות של ר.א.מ, היא גרסה שקרית, והוא כלל לא יכול היה לשלם לאריכא באמצעות שיקים של ר.א.מ משום שהוא אינו מוסמך ואינו מורשה חתימה בחברה. גם גרסתו של אריכא כי דו"חות המע"מ שולמו על ידו היא שקרית.

עוד הוסיף, כי אפשר לחברת ר.א.מ ליתן את הכתובת שלו בטירת יהודה לשם קבלת דואר, וזאת משום ששימשה כקבלנית משנה של מגן ובצלאל עבד אצלו כשכיר. לאחר מכן הוסיף, כי הן נוימן והן בצלאל ביקשו ממנו ליתן את כתובתו עבור ר.א.מ והוא גם אפשר להם לעשות שימוש בשירותי משרד, משום שמשרדו היה גדול והיו בו אף חדרים נפרדים שבו יכלו לשבת. הנאשם מסר כי ייתכן שהיו מקרים שבהם העביר חומר לרואה החשבון אריכא, כחלק משירותי משרד שנתן לר.א.מ ובמסגרת החומר שהעביר ממילא עבור חברת מגן. עוד ציין, כי לא היה לו צורך להסתתר מאחורי חברה נוספת, משום שיש לו חברות משלו שהן חברות פעילות (פרוטוקול הדין, בעמ' 116 - 118).

לדברי הנאשם, הכיר את סאלם רק לאחר שפנה אליו בנוגע לאורלי מיגון אש - חברה נוספת שבבעלות סאלם - ולא שוחח עמו קודם לכן, למעט פגישה אחת במשרדו עם נוימן בנושא אחר. לדבריו, הוא לא חתם על הסכם כלשהו מול אורלי בידוד, בניגוד לטענתו של סאלם (שם, בעמ' 119).

כן ציין הנאשם, כי הכיר את בצלאל בהיותו בן 13 - 14 ולאחר מכן ליווה את בצלאל לאורך השנים. לאחר שבצלאל השתחרר מהצבא, היה נתון במאסר והוא המליץ עליו לצורך שחרורו המוקדם. בהמשך, גייס אותו כעובד בסביבות שנת 2002 והוא עבד אצלו עד סוף 2006 ועזר לו להשתקם. בסביבות שנת 2004 נוימן פנה אליו ושאל אותו אם יש מניעה כי בצלאל ישמש כשותף בחברה בבעלותו והוא מסר לו, כי כל עוד זה לא יפגע בעבודה אצלו, אין בכך מניעה. לדבריו, בצלאל פוטר מעבודתו במגן בסוף שנת 2006 ולאחר מכן לא היה לו כל קשר עמו. מכאן, שגם לא היתה לו, בניגוד לטענת בצלאל, כל אינטרס לנקום בו (שם, בעמ' 119 - 120).

עוד טען, כי מתחרים עשו יד אחת עם בצלאל, רקמו "קנוניה" והאשימו אותו כי נתן חשבוניות פיקטיביות, שרף מחסנים ועוד, אולם מדובר היה בדברי שקר. בהמשך לכך, תבע את הגורמים הרלוונטיים. גם אין לו, לטענתו, כל ידיעה על העברת מניות מבצלאל לטלקר. עוד הוסיף, כי אין בסיס "לסיפורים" שמסר בצלאל, מלבד הטענה כי נהג לסייע כלכלית

לעובדים נזקקים (שם, בעמ' 120 - 121).

הנאשם הוסיף והכחיש את גרסתו של בצלאל וגרסתו של אריא, על כך שהוא ניהל את ר.א.מ. כן הוסיף, כי העדות רוזנפלד, ברהום ובזוגלו, העידו כפי שהעידו, בשל טעות שלהן בהבנת מצב הדברים (שם, בעמ' 121).

62. בגרסתו של הנאשם נמצאו קשיים בלתי מבוטלים, ומצאתי כי גרסתו אינה מהימנה.

הנאשם מסר בחקירת מס ההכנסה כי הוא מפנה לחקירתו במע"מ, ואילו בחקירתו במע"מ, שהוגשה לבית המשפט, בעת שנשאל על ר.א.מ. והיחסים עם חברת מגן שמר על זכות השתיקה (ת/1; 5/ת). מכאן, שהנאשם נמנע מלמסור גרסה כלשהי בחקירות שנערכו לו הן במס הכנסה והן במע"מ באשר לנושאים הרלוונטיים לבירור האישומים, ועדותו בבית המשפט היא עדות כבושה. יתר על כן, לא מצאתי כי יש בחקירתו במע"מ, שהוגשה לבית המשפט, כדי לספק הסברים לשאלות המרכזיות שבמחלוקת. העובדה כי מסר גרסה חלקית במע"מ, לא מסר גרסה כלל במס הכנסה ולא טען כלל בחקירתו טענות בדבר ניהולה של ר.א.מ. מלמדת כי בעדותו מסר לראשונה גרסה חשודה (ראו: קדמי על הראיות חלק ראשון, בעמ' 30 (מהדורה מעודכנת, 2009); ע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל (18.5.98)).

ממילא לא מסר הנאשם בחקירותיו במס הכנסה ובמע"מ כל גרסה שלפיה בצלאל ונוימן היו המנהלים של ר.א.מ. ויש בכך כדי לפגוע במהימנות גרסתו שהועלתה לראשונה בעדותו בבית המשפט. גרסה זו גם סותרת את עדויותיהם של כלל העדים;

רוב רובה של העדות הראשית התנהלה בדרך של הצגת גרסאות העדים, ולא בשאלות פתוחות לגבי המיוחס לנאשם, והיה בכך כדי לפגוע בהערכת מהימנותו. יתר על כן, הנאשם התחמק ממתן תשובות בחקירתו הנגדית. כאשר הופנה הנאשם לדברים שמסר בצלאל ונוימן בפרוטוקול בית המשפט, מסר פרשנויות כאילו העדים כלל לא התייחסו אליו בדבריהם. כך למשל אמר "תראה לי", "תדייק", "תפנה אותי" וכן ציין "אנחנו לא בחידון". ניכר כי הנאשם התחמק מדברים שיוחסו לו בטענות מטענות שונות ואף גרם להשהיות בדיון על מנת להתכונן לתשובות מתאימות. כאשר נשאל שאלות קשות לאחר שהופנה לפרוטוקולים, הקריא עדויות בקול רם מתוך הפרוטוקול והוסיף כי הוא לא מבין דבר ממה שנאמר, או כי הוא מכחיש את הדברים. הנאשם גם סירב להתייחס לשאלות רבות בטענה שהדברים לא רשומים בפרוטוקול, וזאת מבלי שהיתה התנגדות כלשהי של בא כוחו באותו הקשר (שם, בעמ' 129 - 135);

לא מצאתי כל בסיס לטענת הנאשם כי העדים חברו יחדיו "בקנוניה" על מנת להפיל, וכי "כולם משקרים", כטענתו. יודגש, כי הובא מגוון רחב של עדים מטעם התביעה, לחלקם אינטרס ישיר בתוצאות ההליך, לחלקם אינטרסים מנוגדים זה לזה, אולם חלקם עדים אובייקטיביים, נטולי כל פניות. מעדויות כל עדי התביעה עולה כי הנאשם היה מנהל פעיל של ר.א.מ. גם לא מצאתי כל יסוד לטענת הנאשם, כי חלק מהעדות התבלבלו, ובפרט כאשר הנאשם מייחס לשלוש עדות אובייקטיביות בלבול ללא כל יסוד. בהקשר זה יודגש, כי הנאשם הסתבך בנסיון ליתן הסברים לעדויות האובייקטיביות בתיק;

כך למשל טען, כי ייתכן שרוזנפלד שלחה חשבוניות עבור ר.א.מ. מבלי שידע על כך, וכי ייתכן שרוזנפלד הזמינה חשבוניות על שם ר.א.מ. כי היא כבר עובדת מול שירותי בית הדפוס, ואולי נתנה שירותים לנוימן, אולם הוא בוודאות התחשבן לאחר מכן עם ר.א.מ. (שם, בעמ' 137 - 138). גם בהקשר זה טענת הנאשם כי נתן שירותי משרד ואולי מזכירתו הזמינה עבור ר.א.מ. חשבוניות, היא בלתי סבירה לחלוטין. הנאשם לא הראה התחשבוניות מול ר.א.מ., ורוזנפלד הכחישה מכל וכל כי עסקה בענייניה של ר.א.מ. ניכר, כי מדובר בגרסה מתפתחת שניתנה רק בעקבות גרסתה של רוזנפלד, שלא עלה בידי הנאשם להסבירה, ומדובר בגרסה שנועדה "להפיל" על רוזנפלד את האחריות לדבר;

הנאשם אישר, כי הוא מכיר את סאלם באופן אישי משנת 2008 בלבד, וכי האשמות שהאשים אותו סאלם אינן קשורות

כלל לדיון שכאן (**שם**, בעמ' 136). בה בעת, לא היה בידי הנאשם, לספק הסבר כלשהו מדוע גם סאלם - כמו יתר העדים - מסר כי הציג את עצמו כמנהל הפעיל של ר.א.מ, וכיצד טענות שיש לסאלם בתיקים אחרים הביאו אותו לייחס לנאשם ניהול של חברה, שלטענת הנאשם כלל אינו קשור אליה;

גרסת הנאשם כי לא היתה לו כל סיבה לעשות שימוש בחברת ר.א.מ ללא זיהוי כבעלים וכמנהל, משום בעלותו בחברות נוספות, נעדרת הגיון בסיסי. אינטרסים רבים ומגוונים עשויים לעמוד בבסיס החלטה של נאשם שלא להזדהות כבעלים וכמנהל של חברה, לרבות התחמקות ממתן ערבויות, התנערות משיקים שניתנו ומחובות, אי תשלום מסים, ועוד. מכאן, שאין בקיומן של חברות נוספות בבעלות הנאשם, כדי לסייע לו בהגנתו;

גם גרסת הנאשם כי נתן לר.א.מ לעשות שימוש במשרדיו וכי נתן שירותי משרד לר.א.מ נעדרת כל סבירות ולא הובאו לה תימוכין כלשהם. גרסה זו לא נמסרה בחקירה והיא גרסה כבושה. הנאשם לא סיפק כל הסבר סביר מדוע אפשר זאת ומה הטעם עסקי או טעם אחר שעמד ביסוד ההחלטה. הנאשם לא טען כי ר.א.מ שילמה עבור השימוש במשרדים, או קיבלה טובת הנאה עבור השירותים. יתר על כן, הוכח כי לר.א.מ היתה פעילות עסקית ענפה, ומכאן שניתן היה להניח כי לו עשתה שימוש במשרדי הנאשם, היה מקבל תמורה כלשהי בעד שימוש זה. בשלב מאוחר של חקירתו הנגדית שינה עמדתו ומסר כי לא אפשר לר.א.מ כלל לשבת במשרדיו והם קיבלו שירותי משרד מינימליים בלבד (**שם**, בעמ' 135). גרסת הנאשם כי ייתכן שהעביר חומר לרואה חשבון אריכא כחלק משירותי משרד שנתן לר.א.מ גם היא טענה בעלמה. הנאשם אינו משמש כשליח וקשה להאמין כי היה מבצע שירותי שליחות של מסמכים עבור ר.א.מ, אלמלא היה מעורב בניהולה באופן ישיר. לגרסה זו גם לא נמצאו תימוכין בעדותו של אריכא. עוד יש להוסיף, כי לו נתנה מגן שירותי משרד לר.א.מ, ניתן היה להניח כי רונזפלד תאשר זאת, בהיותה מזכירה ומנהלת חשבונות של מגן, אולם היא הכחישה זאת מכל וכל. מכאן, שלא נותר בליבי ספק, כי הנאשם העלה הטענה לפיה נתן שירותי משרד לר.א.מ ואפשר לבצלאל ונוימן לשבת במשרדיו, רק על מנת לספק הסבר בדבר מציאת המסמכים של ר.א.מ במשרדיו ובדבר רישום כתובתו ככתובת של ר.א.מ, ומבלי שהיה לטענה כל יסוד עובדתי;

הנאשם אישר כי היה בקשר עם אריכא כרואה חשבון של חברת מגן. בה בעת, לא סיפק הנאשם כל הסבר מספק מדוע אריכא ימסור כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ, פעל בשמה, שכר את שירותיו ושילם לו, אלמלא היו הדברים נכונים. יש לזכור, כי אריכא נתן שירותים לחברות שבבעלות הנאשם, והיה מייצגו מול רשויות המס, ולא הוצג כל אינטרס מדוע יפלילו. יתר על כן, גרסתו של אריכא מעמידה אותו באור בעייתי, כמי שנתן יד לרישומים שאינם משקפים את המציאות (**שם**, בעמ' 122 - 123);

הנאשם גם לא סיפק כל הסבר סביר מדוע בצלאל יטען דווקא כי הנאשם ביקש ממנו להירשם כבעלים וכמנהל של ר.א.מ. כאן המקום להדגיש, כי גרסת בצלאל לעניין זה היא גרסה הגיונית המתיישבת עם העובדות שאף הנאשם אינו חולק עליהן, ובכללן העובדה כי הנאשם סיפק עבודה לבצלאל, תמך בו במשך שנים, וסייע לו בעת שהשתחרר ממאסר. לפי גרסה זו, בצלאל שינה מטעמו כלפי הנאשם, רק בשל כך שהנאשם הותיר לו חובות וסיבך אותו. לעומת זאת, אין בגרסת הנאשם לפיה בצלאל חבר לאחרים על מנת לנקום בו, כל הגיון, בהינתן הסיוע שנתן לו הנאשם. גם אין בגרסה זו כל הסבר לסכסוך שהתפתח בין השניים. עוד יש להוסיף, כי לאחר שהנאשם הודה בעדותו הראשית כי תמך בבצלאל משך שנים, במהלך החקירה הנגדית, כשהבין כי אין הגיון בבסיס טענתו, טען לפתע, כי כלל לא "הציל" את בצלאל (**שם**, בעמ' 132). גם כאן, הנאשם הותיר את הרושם כי שינה גרסתו במהלך חקירתו הנגדית בנסיון ליישב את אי סבירותה;

הנאשם לא ציין בעדותו הראשית כי נוימן עבד אצלו כשכיר, אולם אישר זאת בחקירתו הנגדית (**שם**, בעמ' 123 - 124). גם כאן, ניכר כי הנאשם ניסה ליצור את הרושם, כי נוימן לא היה חייב לו דבר, וזאת בהיעדר הסבר מדוע נוימן יעליל עליו. גם לא מצאתי בגרסתו של הנאשם, למעט טענות בעלמא, כל הסבר לעובדות הרבות שפירט נוימן, בדבר העברת

שיקים לנאשם וקבלת כספים ממנו. לכך יש להוסיף, כי גרסת הנאשם, שלפיה ר.א.מ שימשה קבלנית של מגן שהעסיקה את נוימן ובה בעת כי נוימן היה המנהל הפעיל של ר.א.מ, גם היא סובלת מכשל הגיוני פנימי;

הנאשם טען לפתע בחקירתו הנגדית, מבלי שציין זאת קודם, כי ידע על מעורבותם של נוימן ובצלאל בר.א.מ, הן משום שפעלו מתוך משרדיו והן משום שנוימן ובצלאל מסרו לו כי רשמו את בצלאל כבעלים על מנת שישמש כ"קוף" לפעילות של נוימן (**שם**, בעמ' 126 - 127). המדובר בגרסה שעלתה לראשונה בחקירתו הנגדית ודי בכך כדי ללמד על היעדר מהימנותה. עוד יש להוסיף, כי גם כאן, כאשר הנאשם הבין כי תשובתו בעייתית, הוסיף כי הוא אך "משער" שבצלאל היה "קוף" של נוימן. הנאשם גם לא סיפק כל הסבר בדבר מהות הקשר בין נוימן ובצלאל (**שם**, בעמ' 128);

כאשר הנאשם נשאל על הסתירות בין גרסתו לגרסתם של בצלאל ונוימן מסר כי ישנן סתירות בין "התיזה של התביעה" בכתב האישום של מס הכנסה ובין כתב האישום של מע"מ, וזאת במקום ליתן תשובה לשאלה שנשאל;

הנאשם ציין כי הגיש תביעת דיבה נגד בצלאל וכי הוא עומד לנצח בקרוב. אולם, לאחר מכן מסר כי אין זה רלוונטי לדיון (**שם**, בעמ' 131). כן הוסיף, שהגיש תביעת דיבה גם נגד אחיינו, אריק ורטש, אולם מסר שאין זה מעניינו של התובע (**שם**, בעמ' 133). הנאשם גם לא הגיש מסמכים כלשהם לעניין זה;

הנאשם אישר כי טלקר היה עובד שלו משנת 2005 ועד 2008 או 2009, אולם הכחיש כי שלח את בצלאל להעביר את המניות של ר.א.מ על שם טלקר (**שם**, בעמ' 134). גם כאן טענת הנאשם, כי הוא לא ידע דבר על טענת בצלאל בדבר העברת מניות לטלקר מעוררת תמיהות של ממש. המדובר בשני עובדים של הנאשם, שהוא גילה בקיאות גדולה בענייניהם, ומכאן כי טענתו היא בלתי סבירה בנסיבות העניין.

63. לאור כל האמור, מצאתי כי גרסתו של הנאשם נעדרת היגיון, רצופת סתירות ותמיהות, והיא עלתה לראשונה בעדותו, ובחלקה אף בחקירתו הנגדית של הנאשם. מכאן, כי עדותו של הנאשם אינה מהימנה.

מסקנות עובדתיות

64. הגעתי למסקנה, כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ. למסקנה זאת הגעתי על יסוד העדויות המצטברות של כל הנוגעים בדבר, למעט הנאשם עצמו, ובכלל זה, אריקא, ברהום, רוזנפלד, בוזגלו סאלם, בצלאל ונוימן.

65. לא מצאתי כי יש ברישומים הפורמליים, ובכלל זה מאזן ר.א.מ (נ/1) ופרוטוקול החברה (נ/2), כדי לשנות מהמסקנה, משום שלפי מכלול עדויות עדי התביעה בתיק, הרישומים לא שיקפו את הניהול, הלכה למעשה.

66. הליבה המשותפת לעדויות של מרבית עדי התביעה היא כי הנאשם היה זה שהיה אחראי על הניהול השוטף של ר.א.מ, לרבות אחריות לענייני הכספיים, ולעבודה מול הנהלת החשבונות. מכאן כי הנאשם עונה להגדרה של "מנהל פעיל" של ר.א.מ, ולמעט עדותו של הנאשם, לא הובאה ראיה כלשהי שיש בה כדי להפריך או לערער עדויות אלו. הגעתי גם למסקנה, כי אין בקשיים שנמצאו בחלק מהעדויות כדי לפגום במהימנותם של העדים, באשר לניהול השוטף של ר.א.מ. למסקנה זו הגעתי, בין היתר, מתוך "מבט על" הבוחן את מכלול הראיות ומשום שגם העדות, שלא היה להן כל עניין בסוגיות שבמחלוקת - ברהום, רוזנפלד ובוזגלו - מסרו עדות שממנה עולה כי הנאשם ניהל את ר.א.מ.

יתר על כן, לכל הסתירות בין גרסאות עדי התביעה ישנו הסבר ברור, הנוגע לאינטרסים של אותם עדים בנושא. כך למשל, ביחס פרוטוקול החברה (נ/2) - בעוד שאריקא ציין כי מדובר ככל הנראה בטיטה משום שהיא לא חתומה ולא פעלו לפיה, בצלאל מסר, כי בהתאם לפרוטוקול, פתח חשבון בנק. ברי כי אריקא ניסה לסייג ולטעון כי מדובר בפרוטוקול בלבד, משום שיש בו כדי לסתור את ידיעתו כי בצלאל אינו מנהל החברה בפועל; כך גם באשר למאזן (נ/1)

- בעוד שאריכא מסר כי בצלאל ככל הנראה חתם על המסמך, בצלאל הכחיש זאת מכל וכל. גם כאן, לאריכא היה אינטרס מובהק למסור כי בצלאל חתם על המאזן, וזאת משום שאריכא עצמו אישר את המאזן, והטענה כי חתימת בצלאל זויפה מהווה קושי ממשי עבור אריכא; גם באשר לשאלת העברת המניות לבצלאל - בעוד שבצלאל עמד על כך כי נוימן הוא שלקח אותו לצורך העברת המניות, נוימן מסר כי אינו זוכר זאת. גם כאן, ברי כי נוימן התקשה להסביר את מעורבותו בהעברת המניות לבצלאל, בודעו כי הנאשם הוא מנהלה הפעיל של החברה, ולפיכך התעוררו קשיים בגרסתו.

כאן המקום להתייחס גם לתביעה שהוגשה על ידי עובדים של ר.א.מ בבית דין לעבודה. התביעה הוגשה נגד ר.א.מ, בצלאל, פוקה ונוימן, בגין שכר עבודתו. במסגרת התביעה הסכים נוימן להסכם פשרה (4/נ). אין מחלוקת, כי בצלאל היה בעלים רשום של החברה, וגם אין מחלוקת כי נוימן היה אחראי על העובדים בשטח בית הזיקוק. מכאן גם ברי, מדוע העובדים יבואו בטענות דווקא אליהם, ולא אל הנאשם, שלא הופיע במסמכים כלשהם כבעל זיקה לר.א.מ וגם לא התנהל מול העובדים בבית הזיקוק. מכאן שלא מצאתי לייחס משקל של ממש לתביעה זו.

67. כלל העדויות מתגבשות לכדי תמונה אחת שלפיה הנאשם הוא שהיה מנהלה הפעיל של ר.א.מ. העדויות תומכות זו בזו ומחזקות האחת את רעותה. לא מצאתי סיבה שכלל העדים יחברו יחד ויעלילו דווקא על הנאשם כי הוא היה מנהלה הפעיל של החברה, אלמלא הדבר שיקף את המציאות העובדתית. גם לא התרשמתי כי העדות ברהום, רוזנפלד ובזוגלו התבלבלו בעדותן ביחס למעורבותו בר.א.מ, כפי שטען הנאשם. כאן המקום להדגיש, כי הנאשם אמנם ניסה לנקוט בשיטת הבלבול, הן בערבוב בניהול עסקיו השונים, והן בעדותו, אולם נסיון זה לא השליך במאומה על עדויות העדות.

68. למסקנה כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ מצאתי חיזוקים בראיות נוספות, ובכללן: הנאשם ניהל חברות נוספות שבבעלותו מקומפלקס משרדים בטירת יהודה. מהעדויות עולה כי גם כתובתה של ר.א.מ היה באותם משרדים. יודגש לעניין זה, כי לא התרשמתי כלל מעדותו של הנאשם, כי אפשר לנוימן להשתמש במשרדיו לצורך קבלת דואר. עדות זו אינה סבירה, והיא גם סותרת במישור את עדותה של רוזנפלד, שלפיה לא ניתנו ממשרדיו של הנאשם שירותים לר.א.מ; יתר על כן, אריכא היה מנהל חשבונות של מספר חברות שבבעלות הנאשם, והוא עסק גם בענייניה של ר.א.מ.

69. הגעתי גם למסקנה, כי אין לייחס כל מהימנות לגרסתו של הנאשם. המדובר בגרסה רצופת סתירות, נעדרת הגיון, והיא עומדת בסתירה לכלל העדויות שבתיק. יתר על כן, גם אם היה ממש בטענות הנאשם, כי בצלאל או אריכא היו מנהלים בר.א.מ, לא היה בכך, כדי להסיר מאחריותו לנעשה בחברה, ובפרט בכל האמור להגשת דו"חות מס הכנסה. ניהול פעיל עשוי להתחלק בין מספר אנשים, אולם העיקר הוא, כי לפי כל העדויות, הנאשם הוא שניהל את ענייניה הכספיים של ר.א.מ, והוא גם עסק בכל הקשור להנהלת החשבונות שלה. מכאן, כי הנאשם היה המנהל הפעיל האחראי על הגשת דו"חות מס ההכנסה של ר.א.מ.

האם הוכח כי הנאשמים ביצעו את העבירות המיוחסות להם באישום הראשון והשני?

70. בשים לב לטענת הנאשם, כי לא היה המנהל הפעיל והבעלים של ר.א.מ, היה על התביעה להגיש שתי קבוצות של ראיות להוכחת האישום הראשון והשני: האחת, ראיות שלפיהן הנאשמים לא הגישו את דו"חות מס ההכנסה במועד; השנייה, ראיות שלפיהן הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ.

71. בסיכומי, טען בא כוח הנאשם לראשונה, כי לא הוצגו כלל ראיות בסיסיות בתיק, לרבות בסוגיית הבעלים הרשומים של ר.א.מ, המועד להגשת דו"חות מס ההכנסה, אי הגשת דו"חות במועד. גם לא הופיע נציג רשום מטעם ר.א.מ בבית המשפט, בניגוד להחלטה של בית המשפט, וממילא לא ניתן להרשיעה.

72. בתשובה הודה בא כוח התביעה, כי מסמכים בסיסיים אמנם לא הוגשו, אולם טען, כי די בראיות שהוצגו לבית המשפט לצורך הרשעת הנאשמים.
73. בא כוח התביעה הוסיף והבהיר, לשאלת בית המשפט, כי תעודת עובד ציבור להוכחת אי הגשת הדו"חות אמנם אינה קיימת בתיק. עוד טען, כי הואיל ובא כוח הנאשם ויתר על חקירתו הנגדית של פקיד השומה, סבר כי אין כלל מחלוקת על כך שדו"חות מס הכנסה של ר.א.מ. לא הוגשו וכי אין צורך כלל בשמיעת עדותו של פקיד השומה. יתר על כן, בא כוח התביעה הודה, כי אמנם היה צורך להביא את פקיד השומה ומכאן ביקש, לאחר תום הסיכומים, ובטרם מתן הכרעת הדין, להעיד את העד.
74. בא כוח הנאשם התנגד לשמיעת העד, לאור המחדל של התביעה, והשלב שבו ביקש בא כוח התביעה לשמוע את עדותו. יתר על כן, לטענתו, על בית המשפט לעשות שימוש מצומצם בלבד בסמכותו להביא עדים, לפי סעיף 167 לחוק סדר הדין הפלילי.
75. כאמור, התביעה הגישה ראיות לעניין הקבוצה השנייה של הראיות, ועלה בידיה להוכיח כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ. עם זאת, לא הוגשו בתיק ראיות כלשהן מקבוצת הראיות הראשונה שלפיהן הנאשמים לא הגישו דו"חות מס הכנסה במועד, ובכלל זה: תעודות עובד ציבור שעניינן במועד שבו היה על ר.א.מ. והנאשם להגיש את הדו"חות; מסמכים שלפיהן הנאשמים לא הגישו את דו"חות מס הכנסה הרלוונטיים.
76. שקלתי אם יש מקום לשמוע את פקיד השומה לאחר שמיעת הסיכומים, וזאת מכוח הסמכות המסורה לבית המשפט לזמן עד לפי סעיף 167 לחוק סדר הדין הפלילי. אולם, לאחר שבא כוח התביעה הבהיר, כי כלל אין בתיק תעודת עובד ציבור, לא מצאתי מקום להורות כן. בהתאם להלכה שקבע בית המשפט העליון, בית המשפט רשאי להורות על הבאת ראיות מטעמו, אולם יפעיל שיקול דעתו בזהירות ראויה (ע"פ 951/80 קניר נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 510, 505 (1981); ע"פ 5617/15 מריסאת נ' מדינת ישראל (27.7.16)). בהיעדר תעודת עובד ציבור בתיק, שמיעת עדות פקיד השומה, לאחר שהסתיימה שמיעת הראיות מהווה גם חריגה מסעיף 77 לחוק סדר הדין הפלילי, משמע הבאת ראיה שלא היתה בגדר חומר החקירה. בנסיבות אלו, לאור השלב שבו ביקש בא כוח התביעה לראשונה להעיד את פקיד השומה, ובהיעדר תעודת עובד ציבור בחומר החקירה, לא מצאתי מקום להורות על תיקון מחדלה של התביעה, שהוא למעשה המשך של מחדל חקירה, לאחר שמיעת הסיכומים.
77. אי הבאת עדים וראיות בסיסיות בתיק מהווה מחדל של ממש מצדה של התביעה ואין היא מאפשרת לבית המשפט להתרשם מהתמונה העובדתית המלאה הרלוונטית לסוגיות שבמחלוקת. בנסיבות אלו, לא יהיה מנוס אלא להסיק מסקנות על יסוד "היש", משמע הראיות הקיימות, להתעלם מ"האין" וככל שנעדרות ראיות רלוונטיות, לאפשר לנאשם להינות מהספק.
78. גם לא ניתן להסיק מתוך העדויות שהוגשו דבר לעניין אי הגשת הדו"חות. העדים, לרבות הנאשם עצמו, כלל לא נשאלו על אי הגשת הדו"חות על ידי ר.א.מ. והנאשם טען, כי לא היה המנהל של ר.א.מ. וממילא אינו יודע דבר על אי הגשת הדו"חות וגם לא היה מחוייב בהגשתם.
79. מכאן כי לא עלה בידי התביעה להוכיח כי הנאשמים לא הגישו דו"חות מס הכנסה לשנים 2005 - 2006 כמיוחס להם בכתב האישום, וזאת למרות שבהינתן הממצא כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ. הדין התנהל בנוכחות נציג מוסמך של ר.א.מ.

האישום השלישי והרביעי

80. להוכחת האישומים השלישי והרביעי, היה על התביעה להגיש מסמכים המעידים כי הנאשם לא הגיש דו"חות אישיים לשנים 2008 - 2009.
81. כתב האישום ייחס אמנם לנאשם עבירה של אי הגשת דו"ח מס הכנסה לפי סעיף 216(4) ולפי סעיף 222(א) לפקודת מס הכנסה, הקובע העברת נטל הראיה לנאשם כי אין הוא חייב במסירת דו"ח. עם זאת, אין בסעיף זה כדי לפטור את התביעה מחובתה להביא ראיות להוכחת האשמה (ע"פ (י-ם) 186/82 **מדינת ישראל נ' שביל**, פד"מ יב 82 (16.1.83); עמיר **עבירות מס**, לעיל, בעמ' 146 - 149).
82. במסגרת סיכומיו בא כוח הנאשם טען, כי התביעה לא הגישה מסמכים כלשהם לעניין זה, ואף לא טענה בסיכומיה לעניין האישומים הללו. התביעה טענה מנגד, כי הנאשם כלל לא הכחיש אי הגשת הדו"חות ואף הסיר המחדלים, אולם הודתה כי התביעה לא הגישה ראיות כלשהן בתיק.
83. בדיון הבהרה הוסיף בא כוח הנאשם וטען, כי לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה, היה על התביעה גם להוכיח כי לא נמצאה סיבה מספקת להגשת הדו"ח, ומכאן שאין די בהודאת הנאשם במסגרת התשובה לכתב האישום בכך שהדו"ח הוגש באיחור, כדי להוביל להרשעתו.
84. מעיון בכפירה המפורטת שהגיש הנאשם ביום 26.2.15 עולה כי הנאשם טען, כי "הגשת הדו"חות התעכבה" בשל כך ש"מלוא חומר הנהלת החשבונות היה תפוס על ידי רשות המסים", וכי לבסוף הוגשו הדו"חות קודם להגשת כתב האישום. מכאן, כי הנאשם הודה בכך שהגיש הדו"חות האישיים באיחור.
85. לפי סעיף 152(א) לחוק סדר הדין הפלילי, רשאי נאשם במסגרת תשובתו לכתב האישום להודות בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או חלקן, או לכפור בהן.
86. סעיף 154 לחוק סדר הדין הפלילי קובע, כי עובדה שנאשם הודה בה יראוה כמוכחת כלפיו זולת אם ראה בית המשפט שלא לקבל את ההודיה כראיה.
87. החיבור בין סעיפים 152 ו-154 לחוק סדר הדין הפלילי מלמד כי אם נאשם הודה בעובדה במסגרת תשובתו לכתב האישום, אין התביעה מחויבת בהוכחתה (מ"ח 4753/04 **ברק נ' מדינת ישראל** (6.7.04); ע"פ 5502/12 **גולן נ' מדינת ישראל** (29.9.13); ראו גם, קדמי, **לעיל**, בעמ' 1363 - 1366; גבריאלי הלוי **תורת הדין הפלילי**, חלק ב', בעמ' 629 - 630 (2011)).
88. מהמענה לכתב האישום עולה כי הנאשם הודה כי לא הגיש דו"חות מס הכנסה אישיים במועד. עם זאת טען, כי הגשת הדו"חות התעכבה בשל כך שהחומר היה תפוס על ידי רשות המסים. עוד יש להוסיף לעניין זה, כי הנאשם לא נשאל ולא העיד כלל לעניין אי הגשת הדו"חות האישיים. הנאשם גם לא נשאל על כך כלל בחקירתו הנגדית.
89. לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה, היה על התביעה להוכיח שלושה יסודות עובדתיים: קיום חובה להגשת הדו"ח; הפרת החובה על ידי אי הגשת הדו"ח; אי קיום סיבה מספקת להפרה. הנטל להוכחת היסוד הראשון מוטל על הנאשם (סעיף 222(א) לפקודת מס הכנסה), אולם הנטל להוכחת שני היסודות הנוספים מוטל על התביעה (ע"פ 123/83 **חברת ק.פ.א פלדות קרית ארבע בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד לח(1) 813 (1984); עמיר, **עבירות מס**, לעיל, בעמ' 148 - 149).
90. הנאשם הודה במענה לכתב האישום כי לא הגיש דו"חות המועד, אולם בה בעת טען כי היתה לו סיבה מספקת. התביעה לא הביאה, ולו מסמך אחד להוכחת יסודות העבירה, ומשטען הנאשם כי היתה לו "סיבה מספקת" אין

די בהודאתו כי לא הגיש הדו"חות במועד, כדי להרשיעו בעבירות מושא האישום השלישי והרביעי.

פגמים בחקירה ובניהול המשפט

91. בא כוח הנאשם הוסיף טען, כי החקירה התנהלה בצורה רשלנית ובתיק נפלו מחדלי חקירה חמורים. למרות שהדבר לא נדרש לאור המסקנות שאליו הגעתי אתייחס בתמצית לטענותיו בהקשר זה: החוקר אהרון עסיס לא ערך חקירה כלל בעניין פרוטוקול המינוי של בצלאל; עסיס לא חקר עדים רלוונטיים; עסיס חקר את הנאשם במסעדת שווארמה. עסיס אמנם טען כי ניסה לזמן קודם לכן את הנאשם לחקירה, אולם לא הוגשה כל ראיה בתמיכה לכך; את בצלאל חקר עסיס ללא מתן זכות היועצות עם עורך דין; עסיס לא עיין במסמכים כלשהם, כפי שניתן ללמוד מהחלטתו להמליץ על הגשת כתב אישום 5 ימים לאחר חקירת הנאשם; עסיס לא מסר הסבר כלשהו מדוע ישנו שיהוי של שנתיים מהחקירה הראשונה ועד המשכה, ומדוע חלפו שנתיים נוספות עד להגשת כתב האישום; עסיס לא בדק טענות בסיסיות בתיק בדבר תפקידה של ר.א.מ ומעבר פעילותה לחברת פוקה.
92. עוד הוסיף וטען, כי כתב האישום שבנדון אינו מתיישב עם כתב האישום שהוגש נגד הנאשם בת"פ 2284-08-12. בעוד שבתיק זה טוענת התביעה כי הנאשם הוא מנהלה הפעיל של ר.א.מ והיה עליו להגיש דו"חות מס הכנסה, בתיק האחר טוענת התביעה כי הנאשם לא היה מורשה להוציא חשבוניות בשם ר.א.מ.
93. לטענת בא כוח התביעה, לא נפלו פגמים בחקירה שיש בהם כדי להשליך על הכרעת הדין. החוקר עסיס אמנם ערך את החקירה במסעדת שווארמה, אולם הדבר נועד לקדם את החקירה לאחר שהנאשם ניסה לחמוק מביצועה. עסיס בדק את כלל העדויות והראיות, ורק לאחר מכן הגיע למסקנה כי הנאשם שימש כמנהל הפעיל ואילו המנהל הרשום, בצלאל, שימש כ"קוף" ופעל לפי הוראותיו של הנאשם.
94. מכאן לטענותיו של בא כוח הנאשם בדבר פגמים בחקירה ובכתב האישום אחד לאחד.
95. הנאשם נחקר בשווארמה ולא במשרד חקירות, וחסר תיעוד בהקשר זה - החוקר אהרון עסיס, ששימש כחוקר המרכזי בתיק הודה כי החקירה התנהלה בשווארמה. עם זאת טען, כי החקירה התנהלה כדין. כן טען, כי גם לא היה בחקירה בשווארמה כדי לפגוע בזכויות הנאשם, כאשר הקריא לנאשם את זכויותיו, הנאשם חתם על ההודעה, אולם שמר על זכות השתיקה. לדבריו, רוב החקירות מתנהלות במשרדי מע"מ, אלא אם יש קושי באיתור הנאשם ובקביעה עמו (שם, בעמ' 10 - 13; 24 - 25).
- מצאתי כי אמנם נפל פגם בחקירת הנאשם בשווארמה. לפי סעיף 3 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב - 2002, חקירת חשוד תתנהל בתחנת משטרה, אלא בנסיבות המנויות בסעיף. סעיף זה חל, לפי תכליתו, גם על חקירה שמנהלות רשויות המס. לא הוצגה נסיבה כלשהי המצדיקה חקירה שלא במשרדי הרשות החוקרת. לא הוצגה ראיה כלשהי לפיה נעשה נסיון לאיתור הנאשם, שלא צלח. גם לא הוצג תיעוד ההחלטה לחקור את הנאשם בשווארמה לאחר שאותר. המדובר בהתנהלות בלתי ראויה של החוקר, הסותרת את החוק.
- עם זאת, לא מצאתי שיש בפגם זה כדי להשליך על הכרעת הדין, הואיל והנאשם שמר על זכות השתיקה, וממילא לא היתה משמעות לחקירתו בשווארמה דווקא.
96. לא נערכו חקירות ראיות לבדיקת טענת הנאשם כי לא שימש כמנהל פעיל - עסיס הוסיף בעדותו כי חקר את כל המעורבים, לרבות בצלאל, נוימן ואריכא, ואף פירט את החקירות שנערכו. כן ציין, כי די היה בראיות אלו, כדי לבסס את המסקנה שהנאשם היה מנהלה הפעיל של ר.א.מ (שם, בעמ' 15 - 19). עם זאת, הודה כי לא ערך חקירות בהמשך למסמכים שהוצגו (נ/1 ו-נ/2).

ייתכן, שהיה מקום לחקירות נוספות, עם זאת יש להדגיש, כי בהיעדר גרסה מצדו של הנאשם בחקירתו, לא ניתן לצפות כי השוטרים יחקרו ויבדקו טענות שלא נטענו, בדבר מעורבותם של בצלאל ונוימן בניהול החברה.

97. החקירה נמשכה זמן רב, כאשר מחקירה לחקירה חלף זמן רב בלא שנערכו פעולות חקירה בסיסיות - לא מצאתי כל הסבר בעדותו של עסיס בדבר הימשכות החקירה (שם, בעמ' 13, 25) וגם בכך נפל פגם. עם זאת, לא מצאתי כי יש להימשכות החקירה השלכה על הכרעת הדין. העדים והנאשם זכרו את האירועים. יתר על כן, לו היה הנאשם משתף פעולה בחקירתו, ייתכן כי החקירה היתה מתקצרת. לכל היותר מדובר בנסיבה שיהיה לה משקל בגזר הדין.

98. הטענה כי כתב האישום שבנדון סותר את כתב האישום בתיק נוסף - בית המשפט דן במיוחס בכתב האישום שלפניו, ולא במיוחס בכתב אישום אחרים. אמנם, ניתן לצפות מהתביעה לנקוט בקו אחד ביחס לכתב אישום שונים שהוגשו נגד הנאשם, אולם אין באפשרותי, בשלב זה, לחוות כל דעה באשר לכתב האישום האחר.

99. כאן המקום להזכיר, כי מחדלי חקירה אינם מובילים בהכרח לזיכוי והשאלה היא אם נמצאו פגמים חמורים היורדים לשורשו של עניין, שיש בהם כדי לקפח את הגנת הנאשם (ראו, למשל: רע"פ 6006/15 **משה נ' פרקליטות צבאית** (24.9.15); ע"פ 4227/14 **אליבידי נ' מדינת ישראל** (28.5.15); ע"פ 4906/09 **אלנברי נ' מדינת ישראל** (24.1.10)).

100. במקרה דנן, וכפי שפורט, לא מצאתי כי התקיימו פגמים חמורים היורדים לשורשו של עניין ושיש בהם כדי לקפח את הגנתו של הנאשם.

סוף דבר

101. הגעתי למסקנה כי הנאשם היה המנהל הפעיל של ר.א.מ וכי היה עליו להגיש דו"חות מס הכנסה של ר.א.מ.

102. התביעה לא עמדה בנטל הבסיסי להוכחת אי הגשת דו"חות מס הכנסה של ר.א.מ, לשנים הרלוונטיות. בכך נפל מחדל חמור בניהול התיק.

103. הואיל והתביעה לא הגישה מסמכים שלפיהם לא הוגשו דו"חות מס הכנסה, אין בידי להרשיע את הנאשם בעבירות שיוחסו לו בהקשר זה באישומים הראשון והשני.

104. לפיכך, אני מזכה את הנאשם מהעבירות של אי הגשת דו"חות מס הכנסה של ר.א.מ, לפי סעיפים 216(4) ו-224א, שיוחסו לו באישום הראשון והשני.

105. התביעה גם לא עמדה בנטל להוכחת כל היסודות של העבירות המיוחסות לנאשם באישומים השלישי והרביעי. הנאשם אמנם הודה, כי הגיש דו"חות באיחור וזאת במסגרת המענה לכתב האישום, אולם בה בעת טען כי היתה לו סיבה מספקת. התביעה לא הגישה מסמכים כלשהם על מנת להראות כי לא היתה לנאשם "סיבה מספקת" כנדרש ביסודות סעיף 216(4) לפקודת מס ההכנסה.

106. מכאן, שאני מזכה את הנאשם גם משתי עבירות של אי הגשת דו"חות מס הכנסה, לפי סעיפים 216(4) ו-222א, שיוחסו לו באישום השלישי והרביעי.

ניתנה והודעה היום י"ג שבט תשע"ז,
09/02/2017 במעמד הנוכחים.
אפרת פינק , שופטת

הוקלד על ידי שרית יחיא